

∨
Jaarverslag 2018

Inhoud

1 Over Aventus	4	4 Jouw route voor maximale groei	26
1.1 Wie zijn wij?	6	4.1 Onze ambities voor 2022	28
1.2 Missie	6	4.2 Keuzedelen voor versnellen, verbreden en verdiepen	28
1.3 Visie	6	4.3 Nieuwe onderwijsroutes	28
1.4 Cultuurwaarden	6	4.4 Ondersteuning taal en rekenen	28
1.5 Strategie, kwaliteitsagenda en veranderagenda	6	4.5 LOB: werken aan doorgaande lijn vmbo-mbo	29
1.6 Op naar 2022: vijf strategiepijlers	7	4.6 (Excellent) talent ontwikkelen	29
1.7 Kerncijfers	7	4.7 Topopleidingen in 2018 en 2019	30
2 Organisatie	8	4.8 Entree in (het) Nieuws(uur)	30
2.1 Stichting Aventus	10	4.9 Aandacht voor groepen in een kwetsbare positie	31
2.2 Bestuur	11	4.10 Participatiebanen ingevuld	31
2.3 Intern toezicht en governance	12	5 Klaar voor je toekomst	32
2.4 Verantwoording raad van toezicht	14	5.1 Onze ambities voor 2022	34
2.5 Jaarverslag studentenraad	16	5.2 Innovatieboost	34
2.6 Jaarverslag ondernemingsraad	17	5.3 Innovatieve technologie en online leren	34
2.7 Klachten en incidenten	18	5.4 Studenten de school uit: de werkvloer op!	35
3 Thuis bij Aventus	20	5.5 Scrummen in de klas	35
3.1 Onze ambities voor 2022	22	6 Leven lang ontwikkelen	36
3.2 Welkom student!	22	6.1 Onze ambities voor 2022	38
3.3 Gezonde school(locaties)	22	6.2 Samenwerking in de Cleantech Regio	38
3.4 Strategisch huisvestingsbeleid in voorbereiding	23	6.3 Vraaggericht ontwikkelen	38
3.5 Passende begeleiding steeds 'gewoner'	23	6.4 Volwassenenonderwijs	39
3.6 Betere stagebegeleiding	23	6.5 Doorgaande leerlijnen	39
3.7 Meer kansen met een startkwalificatie	23	6.6 LONKT van start	39

7 Samen werken aan een goede school	40
7.1 Onze ambities voor 2022	42
7.2 Onderwijsvisie in ontwikkeling	42
7.3 Samen verbeteren zit in ons DNA	42
7.4 Student verdient excellente service	42
7.5 Enthousiaste en deskundige professionals	42
7.6 Ons kwaliteitsbewustzijn groeit	43
7.7 Examinering verbeterd door andere organisatie	44
7.8 HR-dienstverlening medewerkers en leidinggevenden	44
7.9 Studenten en docenten werken (ook) digitaal samen	44
7.10 AVG: bewustwording is belangrijk	44
7.11 Duurzamer Aventus	44
8 Kengetallen en financiële informatie	46
8.1 Aventus in cijfers	48
8.2 Financiën in 2018	52
8.3 Gegevens in het kader van helderheid	54
8.4 Continuïteitsparagraaf	56
9 Jaarrekening 2018	60
9.1 Jaarrekening 2018	62
9.2 Vaststelling jaarrekening	100
9.3 Overige gegevens	100
9.4 Gegevens over de rechtspersoon	103
Colofon	104

Noot: hoofdstukken 1 t/m 8 vormen samen het bestuursverslag, hoofdstuk 9 is de jaarrekening.

➤ Onze missie, visie, koers en kerncijfers

Waar staan wij voor en wat is onze strategie voor de komende jaren?

1.1 Wie zijn wij?

Aventus biedt ruim 200 opleidingen voor middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en volwasseneneducatie aan 12.000 studenten en cursisten. Wij zijn daarmee de grootste onderwijsaanbieder in de regio Stedendriehoek, die ruim 400.000 inwoners heeft.

Onze hoofdvestigingen vind je in Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Er zijn nog acht nevenlocaties in de regio.

1.2 Missie

“Aventus laat zien hoe mooi en uitdagend beroepsgericht onderwijs is en stimuleert daarmee elke dag de groei van het individu, het bedrijfsleven en de samenleving.”

1.3 Visie

Wij zijn ervan overtuigd dat wij onze studenten voor een succesvolle (leer) loopbaan toekomstgerichte vakkennis en persoonlijke en sociale vaardigheden moeten meegeven. Onze studenten en cursisten leren bij ons de regie te nemen over hun ontwikkeling, in een steeds sneller veranderende arbeidsmarkt en samenleving.

1.4 Cultuurwaarden

Wij werken vanuit vier cultuurwaarden: nieuwsgierig, ambitieus, samen en aandacht.

Nieuwsgierig

Wij willen leren, inspireren, uitdagen en uitgedaagd worden. Daarom zijn wij nieuwsgierig naar elkaar en de wereld om ons heen. Wij gaan op zoek naar vernieuwing om onszelf, ons onderwijs en Aventus van goed tot beter te maken.

Ambitieus

Ambitie krijgt bij Aventus de ruimte. Wij ontwikkelen ons en pakken onze kansen om het onderwijs en de dienstverlening aan onze studenten verder te verbeteren.

Samen

Wij gebruiken elkaars kracht en talent en werken samen aan een goede school voor onze studenten. Met onze partners in de regio houden wij ons onderwijs toekomstgericht.

Aandacht

Wij hebben aandacht voor onze studenten en voor elkaar. Met de ander zoeken wij naar optimaal resultaat. Dat komt onze studenten en Aventus ten goede.

1.5 Strategie, kwaliteitsagenda en veranderagenda

Strategische koers herijkt, aangevuld en verlengd

Onze koers Klaar voor de toekomst 2016-2020 is in 2015 samen met studenten, medewerkers, bedrijven, brancheorganisaties en maatschappelijke organisaties ontwikkeld.

Met het nieuwe Bestuursakkoord (zie pagina 7) als wegwijzer hebben wij in 2018, samen met divers samengestelde groepen interne en externe stakeholders, onze strategische koers herijkt. We gaan door op de ingeslagen weg, maar hebben onze koers, waar nodig aangescherpt, verlengd tot 2022. Onze strategische doelen zijn dezelfde gebleven:

- in de top 15 van de Keuzegids MBO
- bedrijven en partners waarderen ons met een 7
- groei naar 12.500 studenten/cursisten
- medewerkers geven Aventus een 7.0

Kwaliteitsafspraken 2015-2018 en en kwaliteitsagenda 2019-2022

Net als andere regionale opleidingscentra hebben wij in 2015 kwaliteitsafspraken gemaakt met de onderwijsminister. Deze afspraken liepen tot 2018. Wij hebben goede resultaten geboekt op het gebied van professionalisering, intensivering van taal- en rekenonderwijs, excellentie, voortijdig

schoolverlaten, studiewaarde en beroepspraktijkvorming. Deze thema's blijven we ook de komende jaren aandacht geven.

In 2018 hebben het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de MBO Raad nieuwe, gezamenlijke ambities voor het mbo vastgelegd in het Bestuursakkoord *Trots, vertrouwen en lef*. Uitgangspunt hierbij is om meer ruimte en vertrouwen te geven aan MBO-instellingen. Speerpunten in het akkoord zijn: de arbeidsmarkt van de toekomst, gelijke kansen en aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie.

Op basis hiervan hebben we onze kwaliteitsagenda 2019-2022 gemaakt. Hierin staan onze ambities en vooral wat wij doen om die te realiseren en welke concrete resultaten wij willen boeken.

Veranderagenda

Om de strategie uit te kunnen voeren hebben we in 2017 onze Veranderagenda 2017-2020 opgesteld. Hierin hebben wij onze strategische koers verbonden met de belangrijkste veranderopdrachten voor onze organisatie die nodig zijn om onze koers te kunnen realiseren. Hierbij gaat het onder meer om vernieuwing van onze onderwijsvisie, het veerkrachtiger maken van de onderwijsteams, het bouwen aan onze Aventus-cultuur, heldere sturing en krachtige dienstverlening, waarbij de student centraal staat.

Op basis van onze strategie, de bijbehorende kwaliteits- en veranderagenda hebben wij ook een HR-agenda gemaakt, die richting geeft aan de organisatie-ontwikkeling en professionalisering die nodig zijn voor succesvolle uitvoering van ons beleid.

1.6 Op naar 2022: vijf strategiepijlers

Vanuit onze strategische koers werken we tot 2022 aan vijf strategiepijlers:

Thuis bij Aventus

Studenten vinden bij ons een veilige thuisbasis waar zij kunnen ontdekken wie zij zijn en waar ruimte is voor hun sociale ontwikkeling.

Jouw route voor maximale groei

Wij bieden jongeren en volwassenen kansen om zich maximaal te ontwikkelen en deel te nemen aan onze samenleving.

Klaar voor je toekomst

Wij anticiperen op wat de (regionale) arbeidsmarkt in de toekomst vraagt en leren onze studenten vraagstukken van morgen op te lossen en zich te blijven ontwikkelen in hun leerloopbaan.

Leven lang ontwikkelen bij Aventus

Wij zijn de mbo-opleider van de Stedendriehoek voor werkenden en niet werkenden en wij zijn de partner voor bedrijven/instellingen waar het gaat om het scholen van medewerkers.

Samen werken aan een goede school

Met onze partners in de regio bieden wij goed onderwijs vanuit een goede school.

> Lees in de hoofdstukken 3 t/m 7 per pijler meer over hoe wij in 2018 uitvoering gaven aan onze strategie.

1.7 Kerncijfers

Het aantal studenten steeg van 11.194 studenten in 2017 naar 11.486 in 2018. Het aantal voltijdstudenten (BOL) daalde licht, maar het aantal studenten dat leren en werken combineert (BBL) steeg sterk. Bij Aventus zagen wij een stijging van het aandeel BBL-studenten van 29,6% in 2017 naar 33,2% in 2018. In vergelijking steeg landelijk het aandeel BBL in het mbo van 22,0% in 2017 naar 24,3% in 2018.

In 2018 volgden 395 nieuwkomers bij ons een inburgeringscursus. Het volwassenenonderwijs (VAVO) groeide naar 499 studenten.

Gezien de groei van studenten is het logisch dat wij ook meer medewerkers hebben. Eind 2018 waren dat er 1.122 (886 fte). Onze 166 vacatures in 2018 konden we allemaal goed invullen.

> Zie hoofdstuk 8 voor kerncijfers.

A woman with dark hair and glasses, wearing a brown coat over a yellow top, is smiling and leaning against a rusty metal structure in an industrial or workshop setting. The background shows a blurred interior with large windows and machinery.

2 Organisatie

➤ **Bestuur, toezicht, verantwoording en medezeggenschap**

**Aventus kent vijf onderwijssectoren.
Lees meer over organisatie, bestuur
en toezicht in dit hoofdstuk.**

2.1 Stichting Aventus

De statutaire naam van Aventus is Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus, gevestigd in Apeldoorn.

De Stichting is volledig aandeelhouder van de besloten vennootschap Aventus Detachering B.V. Deze bv verzorgt de flexibele inzet van personeel voor de Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus. De directie van Aventus Detachering B.V. wordt gevormd door het college van bestuur van Aventus.

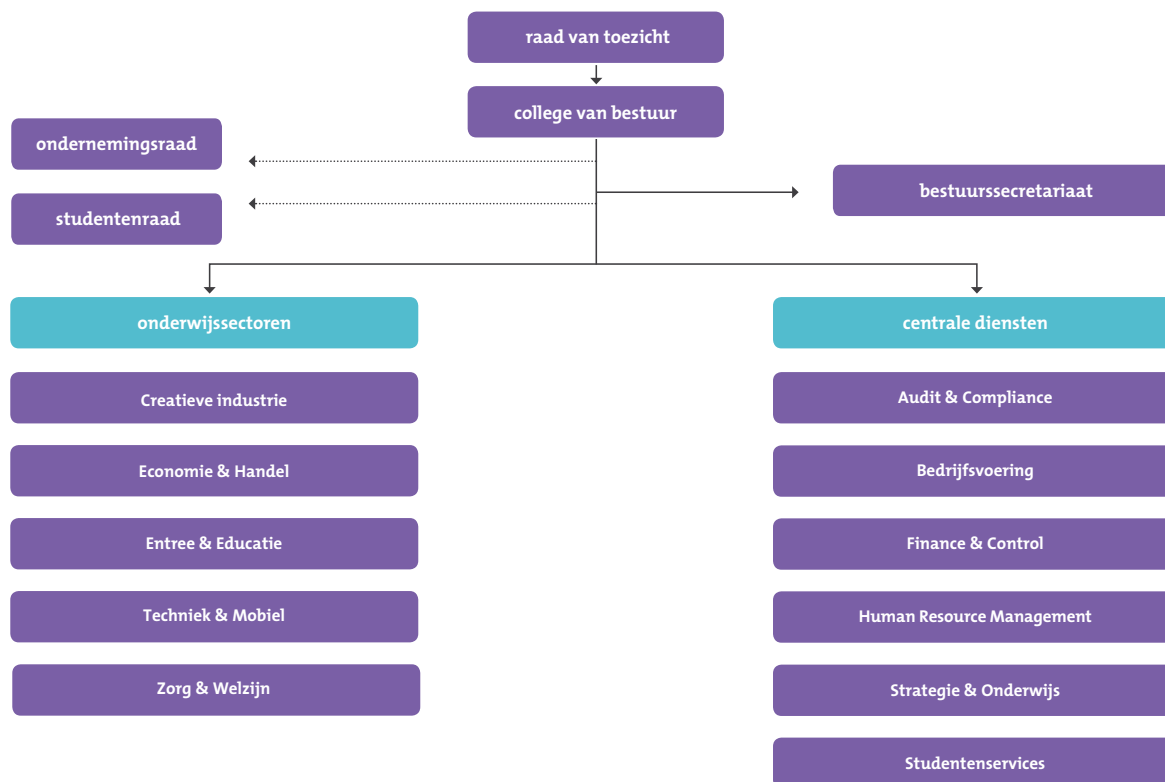
Organisatiestructuur

Aventus kent een raad van toezicht en een college van bestuur. Zij hebben hun eigen taken en bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten en reglementen van de stichting.

Voor de raad van toezicht en het college van bestuur zijn de algemene beginselen van goed bestuur, zoals die zijn vastgelegd in onder meer de *Branchecode goed bestuur in het mbo*, leidend. Ook zijn de statuten, het bestuursreglement en het reglement raad van toezicht van Aventus en vigerende wet- en regelgeving belangrijke uitgangspunten.

Met de directeuren en managers van de sectoren en diensten vormt het college van bestuur het Aventus managementteam (AMT).

In het AMT adviseren de directeuren en managers het college van bestuur. Het AMT focust onder meer op onderlinge informatieoverdracht en -afstemming, onderwijsontwikkeling, de implementatie- en evaluatie van beleid, organisatieontwikkeling en managementdevelopment. Ons organisatieschema zag er in 2018 als volgt uit:

Aventus heeft vijf onderwijssectoren:

- Creatieve industrie
- Economie & Handel
- Entree & Educatie
- Techniek & Mobiel
- Zorg & Welzijn

We hebben zes centrale diensten:

- Audit & Compliance (A&C)
- Bedrijfsvoering (BVO)
- Finance & Control (F&C)
- Human Resource Management (HRM)
- Strategie & Onderwijs (S&O)
- Studentenservices (STS)

Herpositionering STS

Voor een krachtiger dienstverlening voor onze studenten is Studentenservices in 2018 anders georganiseerd. Het Loopbaan Expertise Centrum, Service & Informatiepunt horen nu bij Strategie & Onderwijs en hebben zo een betere verbinding met onderwijskundigen, communicatiespecialisten en team voorlichting. Onderwijslogistiek (plannen, roosteren en voorkomen verzuim) is gezien de directe relatie met huisvesting, ICT en facilitaire zaken, onderdeel geworden van Bedrijfsvoering.

De loopbaanexperts die onder meer adviseren over begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsvraag, worden in juni 2019 ondergebracht bij de onderwijssectoren.

Studentenservices bestaat nu nog uit studentenadministratie (aanmelding en inschrijving) en examinering en blijft inzetten op de verdere verbetering van de dienstverlening richting de student.

Veranderingen Audit & Compliance

Vanaf 2019 houdt Audit & Compliance op te bestaan. De versterkte afdeling Kwaliteitsmanagement van de dienst Strategie & Onderwijs gaat audits uitvoeren die gericht zijn op de kwaliteit van ons onderwijs en de controller risicomanagement die onderdeel is van de dienst Finance & Control doet (thema)onderzoek in het kader van risicobeheersing. De regie op compliance (voldoen aan wet- en regelgeving) is belegd bij de bestuurssecretaris.

2.2 Bestuur

Samenstelling college van bestuur

Het college van bestuur werd tot en met juli 2018 gevormd door mevrouw Ellen Marks-de Ruijter en Gideon Alewijnse (voorzitter). In juli 2018 nam Gideon Alewijnse afscheid van Aventus. Hij is per 1 januari 2019 opgevolgd door Jos van Deursen. De raad van toezicht benoemde hem in december 2018. Gedurende de periode augustus t/m december 2018 nam mevrouw Ellen Marks-de Ruijter de volledige taken van het college van bestuur waar. In deze periode zijn geen ongebruikelijke uitgaven gedaan. Tevens zijn geen ongebruikelijke verplichtingen aangegaan.

Taken en bevoegdheden

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor de jaarlijkse begroting en jaarrekening, het strategisch beleid en het strategisch activiteitenplan en de bewaking van onze identiteit. Verder vertegenwoordigt het college Aventus bij onder meer het ministerie van OCW, brancheorganisatie MBO Raad, gemeenten en koepelorganisaties.

De leden van het college van bestuur hebben de volgende nevenfuncties:

Gideon Alewijnse (1 januari – 31 juli 2018)	<ul style="list-style-type: none"> • lid van de Strategische Board Stedendriehoek Cleantech Regio • lid raad van toezicht Ziekenhuis Gelderse Vallei
Ellen Marks (1 januari – 31 december 2018)	<ul style="list-style-type: none"> • voorzitter Hulscherfonds • lid sectorkamer Zakelijke Dienstverlening en Veiligheid • bestuurslid stichting Cleantech Center Zutphen • bestuurslid Vereniging Kwaliteitsbevordering Bestuurders Beroeps Onderwijs • bestuurslid Deventer Kring van Werkgevers • lid van de Adviesraad Beroepsonderwijs Bedrijfsleven Cito

De raad van toezicht heeft ingestemd met bovengenoemde nevenfuncties van de collegeleden. Dit op basis van de volgende beoordelingscriteria: er mag geen (schijn van) belangenverstreming zijn, een nevenfunctie mag de belangen en mag ook niet het aanzien van Aventus schaden of zoveel tijd nemen dat uitvoering van de hoofdfunctie wordt belemmerd.

Verklaring bevoegd gezag

Aventus leeft relevante wet- en regelgeving na. Het college stuurt hier actief op en heeft dit geborgd in onder meer de planning & control-cyclus en de inrichting van risicomanagement. Toont intern of extern onderzoek onverhoopt hiaten aan in naleving van wet- en regelgeving, dan spannen wij ons in om dat zo snel als mogelijk te veranderen.

2.3 Intern toezicht en governance

Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten, in het bestuursreglement en zijn nader uitgewerkt in een toezicht-kader.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden door het college van bestuur en staat het college met raad ter zijde. De raad benoemt de accountant. De raad is ook werkgever van het college van bestuur en is verantwoordelijk voor benoeming en ontslag van de leden van het college van bestuur en voor hun bezoldiging. Het college van bestuur legt belangrijke beslissingen ter advisering voor aan de raad.

Enkele belangrijke kerntaken van de raad zijn:

- toezien op het beleid van het college van bestuur
- bevorderen van een transparante handelwijze van het college van bestuur en de onderwijsorganisatie waaronder de juiste en zorgvuldige verantwoording over beleid en de besteding van (publieke) middelen en opbrengsten
- toezien op de kwaliteit van het onderwijs
- toezien op een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem
- toezien op de continuïteit en kwaliteit van het college van bestuur en eigen intern toezicht
- bewaken van de maatschappelijke dialoog en de maatschappelijke verantwoording door het college van bestuur
- bewaken van integriteit en onafhankelijkheid

De raad van toezicht kent vier commissies:

- de auditcommissie (AC) richt zich op financiën en risicomanagement
- de onderwijscommissie (OC) richt zich op de onderwijskwaliteit en de macrodoelmatigheid van het onderwijsaanbod
- de governancecommissie (GC) richt zich op halfjaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken met het college van bestuur, de zelfevaluatie van de raad van toezicht en advies over inrichting van governance
- de selectie- en benoemingscommissie (SBC) richt zich op werving en selectie van nieuwe leden van de raad en het college van bestuur

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit zes leden, van wie één voorzitter is.

De leden treden – zoals statutair vastgesteld – na vier jaar af en kunnen maximaal één keer worden herbenoemd voor een periode van vier jaar.

Bij herbenoeming wordt gekeken naar competenties in relatie tot de actuele profielschets. In 2019 treedt een aantal leden af, eind 2018 zijn twee nieuwe leden met een onderwijsprofiel geworven. Zij treden per 1 januari 2019 toe tot de raad.

Naam	Functie raad	Hoofd- en nevenfuncties	Zittingstermijn
H. Dijkstra	<ul style="list-style-type: none"> • voorzitter • lid GC • lid OC • ad hoc lid SBC 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur/eigenaar Heredyxtrastate bv • lid bestuur stichting SBI te Doorn • voorzitter Werkgeversberaad Hardenberg • voorzitter rvt St'en Zorgspectrum/Zorg Samen Het Zand Zwolle e.o. 	<p>aftredend per 05-06-2020 (niet herbenoembaar)</p>
J.J. Koning	<ul style="list-style-type: none"> • lid raad van toezicht • voorzitter GC 	<ul style="list-style-type: none"> • Development Management, Stichting Ubbo Emmiusfonds Rijksuniversiteit Groningen • lid raad van Advies Stichting Apenheul te Apeldoorn • lid bestuur Apenheul Natuurbehoudfonds te Apeldoorn 	<p>aftredend per 01-07-2019 (niet herbenoembaar)</p>
H.E. Nieboer	<ul style="list-style-type: none"> • lid raad van toezicht • ad hoc lid SBC • lid AC 	<ul style="list-style-type: none"> • ingenieur bij Witteveen+Bos • directeur Stichting EcoShape • lid van de raad van toezicht van de stichting Deltares • bestuursvoorzitter stichting Witteveen + Bos Pensioenfonds • penningmeester van het bestuur van de stichting Cleantech Center • voorzitter bestuur Kazachstan kamer van het Nederlands Centrum voor Handelsbevordering • Honorair Consul van de Republiek Kazachstan in Nederland • Lid raad van toezicht Science Center voor klimaatadaptatie BRAK!, gemeente Velsen 	<p>aftredend per 07-10-2021 (niet herbenoembaar)</p>
F.J. van Schagen	<ul style="list-style-type: none"> • lid raad van toezicht • voorzitter OC 	<ul style="list-style-type: none"> • vicevoorzitter/penningmeester Innovia Foundation • lid bestuur stichting Loesje • adviseur BCT Enterprise Information Management • lid bestuur Cello Academie Zutphen • lid bestuur stichting Beheer Register Goederen Zutphen • lid bestuur J.Wesemann fonds • eigenaar Van Schagen advies en management 	<p>aftredend per 08-10-2020 (niet herbenoembaar)</p>
P. Teunis	<ul style="list-style-type: none"> • vicevoorzitter raad van toezicht • lid AC 	<ul style="list-style-type: none"> • directeur OOST Nederland Rabobank (tot 1 feb) • bestuurder rechtbank Overijssel (tot 1 nov) • bestuurder ENO zorgverzekeraar • lid raad van toezicht Primair huisartsenposten • voorzitter raad van toezicht Gezondheidscentrum Didam 	<p>aftredend per 01-01-2019 (niet herbenoembaar)</p>
J.W. Stoker	<ul style="list-style-type: none"> • lid raad van toezicht • voorzitter AC • ad hoc lid SBC 	<ul style="list-style-type: none"> • manager financiën en informatie UW Re-integratie Utrecht • eigenaar Stoker Consulting B.V. • lid raad van toezicht Dyade Dienstverlening Onderwijs • lid van het algemeen en dagelijks bestuur van de Nederlandse beroepsvereniging voor accountants 	<p>aftredend per 12-12-2019 (niet herbenoembaar)</p>

Governance

Bestuur en toezicht zijn ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor het belang en de continuïteit van Aventus, voor goed bestuur, toezicht, governance, risicobeheersing en verantwoording aan de overheid en andere hiertoe ingerichte organen. Daarbij zijn de taken en functies van bestuur en toezicht gescheiden.

De raad van toezicht en het college van bestuur werken conform de *Branche-code goed bestuur in het mbo*. De raad en het college passen deze code integraal toe. Hiermee wordt concreet invulling gegeven aan transparantie van bestuur, toezicht en het afleggen van verantwoording aan belanghebbenden.

Aventus voldoet aan de verantwoordingschecklist betreffende governance binnen mbo-instellingen en aan de lidmaatschapseisen voor aansluiting bij de Vereniging MBO Raad.

De raad van toezicht volgt de adviesregeling honorering toezichthouders mbo. De raad hanteert niet de daarin opgenomen maximale vergoedingsbedragen en heeft voor zichzelf een lagere vergoeding bepaald. De raad heeft de vergoedingen voor de leden vastgesteld op een beloningspercentage van 6,5% en voor de voorzitter op 10% van de maximale bezoldiging van de bestuurder. Dat is lager dan het toegestane maximum van 10% en 15%.

De bezoldiging van de bestuurders is gebaseerd op de mbo-klassenindeling en conform de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. De hierop gebaseerde klassenindeling van de bestuurders is goedgekeurd door de raad van toezicht. Aventus kent geen bonusbetalingen.

2.4 Verantwoording raad van toezicht

Werkwijze en informatievoorziening

De raad van toezicht vergaderde in 2018 zes keer. Eén van deze vergaderingen was geheel gewijd aan het thema strategische huisvesting. De raad kwam ook bijeen voor de onderlinge zelfevaluatie en ging binnen Aventus op werkbezoek.

De onderwijscommissie vergaderde vier keer, de auditcommissie vijf keer. De selectie- en benoemingscommissie vergaderde in 2018 diverse keren, in verband met vacatures in de raad van toezicht en het college van bestuur.

De voorzitter van de raad van toezicht heeft regelmatig overleg met het college van bestuur. De raad van toezicht informeerde zich daarnaast ook op diverse andere manieren over de gang van zaken bij Aventus, bijvoorbeeld door gesprekken met de ondernemingsraad, de studentenraad, directeuren en managers van onderwijssectoren en centrale diensten en medewerkers.

De raad is lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen en neemt deel aan de bijeenkomsten van het Platform Raden van Toezicht mbo-instellingen.

Hoofdpunten 2018

Kwaliteitsagenda 2019-2022

De raad van toezicht sprak vaak met het college van bestuur over de nieuwe Kwaliteitsagenda. De vraagstukken waar Aventus als onderwijsinstelling voor staat, zijn complex en vragen om een gezamenlijke aanpak, die regionaal verankerd is. Deze samenwerking begint al bij het erkennen van de vraagstukken en het samen uitwerken van een aanpak. De raad van toezicht waardeert het dan ook zeer dat de kwaliteitsagenda van Aventus samen met divers samengestelde groepen van externe en interne stakeholders is ontwikkeld zodat de regionale verankering is geborgd. Ook de raad zelf heeft actief bijgedragen aan de Kwaliteitsagenda.

Examinering

Bijzondere aandacht ging naar de kwaliteit van de examinering. De raad is blij dat Aventus versneld flinke stappen heeft gezet door sectorale examencommissies in te stellen om de kwaliteit van de examinering te borgen. Ook de inrichting van de afdeling Kwaliteitsmanagement, die onder meer de examencommissies monitort, draagt bij aan kwaliteitsverbetering van de examinering en de kwaliteitsborging binnen de onderwijsteams.

Risicomanagement

Ook met betrekking tot risicomanagement zijn belangrijke stappen gezet. Risicomanagement is integraal onderdeel geworden van de reguliere planning-

en control cyclus van Aventus. Concreet zijn de volgende stappen gezet:

- risicomanagement is als apart hoofdstuk opgenomen in de Aventus-brede T-rapportage
- in T-rapportages van de onderwijssectoren is risicomanagement ook als een specifiek onderwerp opgenomen
- met de auditcommissie en de raad van toezicht zijn werksessies gehouden waarin de voortgang van risicomanagement is besproken, de strategische risico's zijn gevalideerd en waar nodig aangescherpt of aangevuld waarbij de raad van toezicht heeft geconstateerd dat de gevolgde aanpak logisch is en dat de goede stappen worden gezet

Governance-documenten aangepast

Aventus kende een combinatie van een algemene grondslag, een protestants-christelijke grondslag en een samenwerkingsgrondslag. In 2018 besloot de raad dat Aventus onderwijs en andere activiteiten verzorgt op één, algemene grondslag. Na positief advies van de studentenraad, zijn de statuten hierop aangepast.

De raad heeft besloten duidelijker naar voren te laten komen dat Aventus een collegiaal college van bestuur kent en dit expliciet opgenomen in interne documenten waarin de governance is beschreven. Dit is ook vertaald naar de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de leden van het college van bestuur en de besluitvormingsprocedure binnen het college.

De ondernemingsraad heeft na een voorstel van de raad besloten af te zien van het recht om één lid van de raad van toezicht voor te dragen. Daarvoor in de plaats is aan de ondernemingsraad adviesrecht op alle benoemingen van leden van de raad van toezicht toegekend.

Jaarverslag 2017 en begroting 2019

Na kennisneming van het accountantsverslag heeft de raad van toezicht in mei het jaarverslag 2017 en de jaarrekening 2017 goedgekeurd. In de vergadering van december 2018 heeft de raad het jaarplan en de begroting voor 2019 goedgekeurd.

Remuneratie en bestuur

De raad van toezicht heeft in 2018 diverse gesprekken gevoerd met (de afzonderlijke leden van) het college van bestuur.

In de eerste ronde zijn resultaatafspraken voor het komende jaar gemaakt. In de tweede ronde werd het afgelopen jaar geëvalueerd. Tijdens deze gesprekken bleek dat de bestuurders van Aventus de bij hun functie horende kernwaarden in acht nemen, beschikken over voldoende bestuurlijk vermogen en vereiste deskundigheid en dat zij daadwerkelijk de dialoog aangaan met interne en externe stakeholders. Ook zijn afgelopen jaar specifieke gesprekken gevoerd over de wijziging van de samenstelling van het college van bestuur.

De raad van toezicht heeft ook zijn eigen inrichting en functioneren als collectief - en de bijdrage van de afzonderlijke leden - geëvalueerd. Dit is, als gebruikelijk, deels buiten de aanwezigheid van en deels samen met het college van bestuur gedaan. Het college van bestuur heeft wel vooraf aangegeven hoe het tegen het functioneren van de raad van toezicht aankijkt.

Vergoedingen

De vergoedingen die de leden van de raad van toezicht ontvangen zijn per 1 januari 2018 geïndexeerd in lijn met de ontwikkeling van het WNT-maximum voor onderwijsbestuurders. Aventus kent geen bonusbetalingen.

Een overzicht van de individuele honorering en ontvangen vergoedingen van de leden van de raad van toezicht en het college van bestuur staat op pagina 98 en 99.

Besluiten en besproken onderwerpen

Besluiten

- besluiten goedkeuring respectievelijk vaststelling aanpassing statuten, bestuursreglement, reglement en toezichtkader raad van toezicht
- besluit indexering bezoldiging leden college van bestuur
- besluit indexering honorering leden raad van toezicht
- besluit benoeming Jos van Deursen tot voorzitter college van bestuur
- besluit benoeming Wim Boomkamp en Edwin Verlangen als lid van de raad van toezicht per januari 2019
- goedkeuring auditstatuut
- goedkeuring auditmanual 2018-2020
- goedkeuring jaarverslag 2017, inclusief jaarrekening 2017
- goedkeuring jaarplan en begroting 2019

Besproken onderwerpen

- periodieke auditrapportages
- periodieke managementrapportages
- rapportage governancecommissie
- zelfevaluatie raad van toezicht
- accountantsverslag 2017 KPMG
- managementletter 2018 KPMG
- risicomanagement
- positionering van het niveau 1-2 onderwijs binnen Aventus
- vierjaarlijks onderzoek Inspectie van het Onderwijs
- strategische huisvesting Aventus
- kwaliteitsplan en leven lang ontwikkelen
- informatiebeleidsplan
- Strategische Veranderagenda Aventus
- vlootshouw en strategische personeelsplanning
- Kwaliteitsagenda 2019-2022
- algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- positionering Audit & Compliance binnen Aventus
- mbo benchmark

Hein Dijkstra, voorzitter raad van toezicht

2.5 Jaarverslag studentenraad

Studenten kunnen in de studentenraad hun invloed uitoefenen en meepraten over hun school.

Samenstelling

Brandon Brom (voorzitter), Felicia Deias (secretaris), Janoux Jansen (penningmeester), Romi Goorman, Babbette Hemeltjen, Steven Verhagen, Lieke Prins en Rick Brinkman vormden de studentenraad in 2018.

Halverwege 2018 nam Brandon Brom de voorzittersrol over van Romi Goorman en Janoux Jansen nam het penningmeesterschap over van Babbette Hemeltjen.

In 2018 wierf de raad na een campagne drie nieuwe enthousiaste leden.

Zichtbaarder

De studentenraad heeft in 2018 flink aan de weg getimmerd om meer bekendheid te krijgen onder studenten. Dat is aardig gelukt, 2019 staat nu in het teken van meer delen waarvoor de raad staat en waarom studenten-medezeggenschap belangrijk is.

Instemming

In 2018 heeft de studentenraad ingestemd met:

- gedragscode gebruik ICT-infrastructuur studenten Aventus
- privacyreglement studenten Aventus
- wijziging studentenstatuut
- afwijken wettelijke urennorm opleidingen logistiek medewerker
- wijziging camerabeleid
- klachtenregeling Aventus
- subsidieaanvraag Studentlab
- hoofdlijnen van de begroting 2019

De studentenraad heeft positief geadviseerd over:

- wijziging statuten Aventus
- profielschets voorzitter college van bestuur

Bijzonderheden 2018

Brandon Brom was als voorzitter van de studentenraad vertegenwoordigd in de adviescommissie voor de werving van een nieuwe voorzitter van het college van bestuur.

De studentenraad wees het college van bestuur erop dat bij de locatie Mus-schenbroekstraat in Apeldoorn een aantal organisatorische zaken beter geregeld moet worden. Dit blijft een aandachtspunt in 2019. De studentenraad was ook actief betrokken bij de aanbestedingsprocedure voor een nieuwe cateraar.

Eigen Veranderagenda

De studentenraad maakte in 2018 voor het eerst zelf een Veranderagenda voor 2019. Hierop staan thema's die de raad graag actief wil veranderen. Actiepunten zijn:

- minder verzuim onder studenten
- instellen klassenvertegenwoordigers
- inzameling plastic PET flesjes en blokjes – Aventus recycle

2.6 Jaarverslag ondernemingsraad

Medewerkers denken, praten en beslissen mee over beleid via de ondernemingsraad. De ondernemingsraad heeft recht op informatie, advies en instemming.

Samenstelling

Vanuit het onderwijsgevend personeel waren gekozen: Mirande Bonenkamp (voorzitter), Marcel Bart (plaatsvervangend voorzitter), Han Kip (secretaris/penningmeester), Monique Bos, Ertan Ertunc, Johan Denekamp, Wim Reestman en Olga Arends.

Vanuit het onderwijsondersteunend personeel waren gekozen: Jeroen Ongering, Joke van Wijk, Gerina Nijenkamp, Robbert Evers en Yvonne Bassant.

In de loop van 2018 stopten door pensioen, baanwisseling of ziekte Ertan Ertunc, Wim Reestman, Joke van Wijk en Yvonne Bassant. Jos Talsma (reservelijst verkiezingen) kon gelukkig één vacature invullen.

Werkgroepen

De ondernemingsraad kent de volgende werkgroepen: deskundigheidsbevordering van de OR, HRM, financiën, achterbancommunicatie, onderwijs, verkiezingen, overleg vakbonden/OR en bestuur, OR-reglementen, roosterhandvest. Werkgroepleden verdiepen zich in 'hun thema', stemmen af met de betreffende (dienst)directeur en houden de OR op de hoogte van actuele ontwikkelingen.

Informatie en overleg

De ondernemingsraad vergadert wekelijks op de woensdagen en overlegt maandelijks met de bestuurder. In 2018 sprak de raad ook met de raad van toezicht, eenmaal ook met de studentenraad. Twee keer per jaar wisselt de ondernemingsraad kennis en ervaringen uit met de ondernemingsraden van andere mbo-instellingen in Gelderland.

Voor de ondernemingsraad is de input van medewerkers natuurlijk cruciaal. Zij attenderen de raad op belangrijke onderwerpen of eventuele knelpunten. De direct naaste collega's zijn daarin belangrijk. Daarnaast wordt de onder-

nemingsraad benaderd door medewerkers tijdens het inloopspreekuur op de verschillende locaties. Ook is het dagelijks bestuur elke week beschikbaar voor overleg met medewerkers.

Beknopte notulen van vergaderingen van de raad staan op SharePoint en de OR doet ook verslag via een informatiebulletin.

Instemming en advies

In 2018 adviseerde de ondernemingsraad positief over:

- starten opleidingen: teamleider Ambor, Detailhandel en éénjarige kopopleiding Vakman Ondernemer
- het profiel van de voorzitter college van bestuur (de OR was betrokken bij het opstellen van de profielschets)

De ondernemingsraad stemde in met:

- hoofdlijnen van de begroting Aventus 2019 (in samenspraak met de studentenraad)
- aanpassing van het privacyreglement medewerkers Aventus
- gedragscode gebruik ICT-infrastructuur
- camerabeleid
- collectieve verzekering ANW-hiaat
- klachtenregeling Aventus
- examenorganisatie Aventus, met aanbevelingen ondernemingsraad.
- vragenlijst medewerkersonderzoek, met input van een aantal open vragen door de ondernemingsraad
- planning vakantiedagen met opschortende werking 2019

Verder stonden op de agenda:

- evaluatie van het roosterhandvest
- evaluatie van het project 'Werkdruk naar werkplezier'
- herziening Arbobeleid conform nieuwe wet ARBO: vitaliteit en duurzaamheid als belangrijke fundamenten van nieuw beleid (vervolg in 2019)
- duurzame inzetbaarheid als terugkerend thema

Bijzonderheden 2018

De OR was met twee leden vertegenwoordigd in de adviesgroep voor benoeming van de nieuwe voorzitter van het college van bestuur.

De OR heeft het Generatiepact ter overweging meegegeven aan het college van bestuur. Uiteindelijk besloot het college om de CAO onderhandelingen af te wachten, omdat het generatiepact onderdeel was van de onderhandelingen.

In overleg met de raad van toezicht heeft de OR het recht op een bindende voordracht voor de benoeming van één lid van de raad van toezicht ingewisseld voor adviesrecht bij alle benoemingen van de leden.

Scholing

Nieuwe OR-leden schoolden zich in medezeggenschapwet- en regelgeving. De OR als geheel volgde scholing over leeftijdsbewust personeelsbeleid, strategisch personeelsbeleid en het Generatiepact, deed mee met de tweedaagse van het Platform Medezeggenschap MBO en verdiepte zich in de structuur van de OR.

2.7 Klachten en incidenten

Klachten, geschillen, bezwaren en beroepen

Aventus kent diverse commissies voor de behandeling van geschillen, bezwaren en beroepen:

- Klachtencommissie sociale veiligheid
- Commissie klachtenbehandeling onderwijs
- Commissie van beroep voor de examens
- Interne geschillencommissie
- Commissie Klokkenluider voor sociale veiligheid, onderwijs, examens, interne geschillen en klokkenluiders.

De interne geschillencommissie ontving één bezwaar op een beslissing van een sectordirecteur. Het bezwaar werd niet ontvankelijk verklaard. Begin 2019 hebben de betreffende medewerker en het college van bestuur de klacht in goed onderling overleg afgehandeld.

De andere commissies ontvingen in 2018 géén klachten, bezwaren of geschillen. Het college van bestuur ontving één klacht die het zelf heeft afgehandeld.

Via onze website ontvingen wij in 2018 102 klachten van diverse aard. Dat is vergelijkbaar met 2017. We nemen elk signaal en elke klacht serieus en proberen zo mogelijk tot een oplossing te komen. Het grootste deel van de klachten kan gelukkig meestal snel worden opgelost.

Incidentmeldingen

Hoe klein ook: wij registreren elk incident. In 2018 ging het om 441 incidentmeldingen, zo'n 20% minder dan in 2017.

Wat waren opvallende zaken?

Het ruime merendeel van de incidenten (314) werd gemeld bij onze locatie aan de Laan van de Mensenrechten in Apeldoorn.

In 2018 meldden zich 78 studenten bij de EHBO. EHBO'ers volgen regelmatig herhalingslessen en daarin bespreken we ook de aard van de meldingen.

Vertrouwenspersonen

Het college van bestuur heeft drie vertrouwenspersonen benoemd.

Studenten, ouders en medewerkers kunnen bij deze mensen terecht met hun probleem, melding of klacht. Vertrouwenspersonen brengen de klacht of melding in kaart, informeren over mogelijke vervolgstappen en stimuleren zo nodig tot actie. Zo zorgen zij bijvoorbeeld voor een gesprek met docenten, team of klas, verwijzen door naar schoolmaatschappelijk werk, het loopbaanexpertisecentrum of andere hulpverleners.

Studenten en medewerkers weten de vertrouwenspersonen steeds beter te vinden. In 2018 kregen de vertrouwenspersonen 80 meldingen/klachten binnen. Veel meldingen konden worden opgelost door het bieden van een luisterend oor of doorverwijzing. De vertrouwenspersonen namen 36 meldingen actief in behandeling.

3

Thuis bij Aventus

> Samen en herkenbaar

Studenten vinden bij ons een veilige thuisbasis waar zij kunnen ontdekken wie zij zijn en waar ruimte is voor hun sociale ontwikkeling.

3.1 Onze ambities voor 2022

- wij zijn een veilige thuishaven en sociale ontmoetingsplaats voor onze studenten
- wij bereiden studenten voor op participatie in een steeds complexere samenleving
- begeleiding van studenten is onze kernkwaliteit
- wij betrekken de naaste omgeving van onze studenten actief bij hun leerloopbaan

3.2 Welkom student!

Of je je als student thuis voelt op school, wordt door verschillende factoren bepaald. In de eerste plaats natuurlijk door het welkom-gevoel dat onze docenten en andere medewerkers van Aventus iedere student proberen te geven. Dit begint trouwens vaak al vóór de start bij ons op school, als vmbo'ers tijdens meeloopdagen alvast kennismaken met hun opleiding en docenten.

Entree & Educatie doet het goed

Onze sector Entree & Educatie zette vanaf de start in op kleinschaligheid en intensieve begeleiding van studenten. Met resultaat: in de JOB-Monitor – dat de tevredenheid van onze studenten meet – scoort Entree boven het landelijke gemiddelde.

Een herkenbare, veilige omgeving

Ook de omgeving waarin je studeert is mede bepalend voor je thuisgevoel. Sector Economie & Handel organiseerde om die reden de opleidingen in 2018 in kleinschaligere domeinen en gaf die een eigen, herkenbaar profiel. Techniek & Mobiel richtte het sectorplein opnieuw in.

In onze Hi-street – de doorgaande 'straat' in ons gebouw in Apeldoorn – kwamen nieuwe zitelementen zodat dit een gezelligere verblijfsplek is geworden. Ook is de sfeer in de locatie aan de Musschenbroekstraat in Apeldoorn flink verbeterd.

Je thuis voelen in je vak

In het beroepsonderwijs is het natuurlijk zaak dat je je ook thuis gaat voelen in het vak van je keuze.

Economie & Handel organiseert speciale welkomdagen die gericht zijn op het beroep. Zo hebben studenten die schoonheidsspecialist willen worden, een belevingsdag, om meteen zelf te ervaren wat hun vak inhoudt. Studenten die een secretariële opleiding doen, worden sinds 2018 beter voorbereid op hun stages en examens in een eigen up to date ingericht praktijklokaal.

Zorg & Welzijn laat studenten op school apps, slimme test- en meetapparatuur en andere innovaties ontdekken in hun eigen digitale 3D-domoticahuis. Er wordt gewerkt aan een echt 'huis' in de Hi-street in Apeldoorn.

Gezelligheid in de kantine

Eind 2018 is onze catering opnieuw aanbesteed. Ook de inrichting van onze kantines hoort daarbij. Studenten (en medewerkers) waren nauw betrokken bij de presentaties van inrichtingsconcepten, het assortiment en de keuze die is gemaakt.

3.3 Gezonde school(locaties)

Wij geven onze studenten graag méér mee voor hun toekomst dan alleen vakkennis en sociale vaardigheden. Ook een gezonde levensstijl is belangrijk voor je duurzame inzetbaarheid.

Onze locatie aan de Middelweg in Deventer mag zich al jaren Gezonde school noemen. Het vignet 'voeding' werd in 2018 verlengd. We plaatsten een watertappunt in de kantine, verzorgden diverse gastlessen over gezondheidsthema's, organiseerden een gezondheidsmarkt en het schoolplein is rookvrij.

Eind 2018 is onze catering opnieuw aanbesteed waarbij veel aandacht is gegeven aan het aan te bieden assortiment in relatie tot een gezonde leefstijl. Studenten (en medewerkers) waren nauw betrokken bij de presentaties van inrichtingsconcepten voor onze kantines, het assortiment en de keuze die is gemaakt.

Vanaf schooljaar 2019-2020 voeren we het Gezonde schoolbeleid stap voor stap breder in bij al onze locaties. Vooruitlopend hierop ondertekende Aventus in 2018 het Nationaal Preventie Akkoord, dat inzet op vitaal burgerschap en een gezonde leefstijl.

3.4 Strategisch huisvestingsbeleid in voorbereiding

Aventus ontwikkelt een nieuwe onderwijsvisie, die ook impact heeft op hoe wij onze gebouwen gebruiken en inrichten. Daarom is ook strategisch huisvestingsbeleid in de maak, waarvan een vastgoedstrategie onderdeel is. We kijken hierbij in eerste instantie naar de huisvesting in Deventer. Dit krijgt in 2019 een verdere uitwerking.

3.5 Passende begeleiding steeds ‘gewoner’

Begeleiding van studenten is onze *core business*. Ook als studenten méér nodig hebben, bieden we een zo goed mogelijk antwoord. Passend onderwijs wordt binnen Aventus steeds ‘gewoner’.

Teams hebben goed in kaart welke (extra) begeleiding zij kunnen bieden, waarin zij zich beter kunnen verdiepen of scholen en voor welke ondersteuningsvragen zij een beroep kunnen doen op de expertise van het loopbaanexpertisecentrum.

De loopbaanexperts ondersteunen onderwijsteams en bieden een flexibel aanbod van extra begeleidingsmogelijkheden. Wij werken ook nauw samen met externe (hulpverlenende) organisaties voor de begeleiding van onze studenten.

Voordat studenten met een extra begeleidingsvraag bij ons starten, organiseren wij al passende begeleiding. Hiervoor biedt het digitaal doorstroomdossier dat meekomt uit het vmbo, waardevolle informatie.

3.6 Betere stagebegeleiding

Alle sectoren hebben in 2018 gewerkt aan verbetering van hun beroepspraktijkvorming (BPV) en dat is te zien aan de hogere waardering voor stages van studenten en de stagebedrijven.

Sectoren investeren in goed contact met de stagepraktijkbedrijven. Zo organiseerde Zorg & Welzijn in 2018 bijvoorbeeld een dag voor praktijkbegeleiders en presenteerde daar het boekje *Eerste hulp bij begeleiding* in de BPV. Hierin staan allerlei tips voor goede stagebegeleiding. De sector organiseerde ook een strategische relatiemiddag voor samenwerkingspartners: tijdens een netwerkspel ontdekten zij hoe zij hun netwerk effectief kunnen inzetten om samen nieuwe initiatieven te starten of een stap verder kunnen brengen.

3.7 Meer kansen met een startkwalificatie

Met een mbo-diploma op niveau 2 of hoger – ook wel startkwalificatie genoemd – hebben studenten meer toekomstkansen op de arbeidsmarkt.

Wij doen er dus alles aan om zoveel mogelijk studenten een startkwalificatie te laten halen en voortijdig schoolverlaten (vsv) te verminderen. Onderwijsteams zorgen voor goede begeleiding, met ondersteuning van sectoren en diensten.

We werken daarnaast in FERM Stedendriehoek samen met andere scholen en partners als Leerplicht en RMC (het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voor voortijdig schoolverlaters) aan een regionale aanpak om met elkaar het aantal voortijdig schoolverlaters te laten dalen.

	Voorlopige eindstand 2017-2018			Definitieve eindstand 2016-2017		
Norm categorie	VSV percentage Aventus	VSV percentage landelijk	VSV percentage norm	VSV percentage Aventus	VSV percentage landelijk	VSV percentage norm
Niveau 1	23,43%	23,28%	27,50%	17,95%	26,70%	27,50%
Niveau 2	11,27%	9,37%	9,40%	9,39%	8,93%	9,50%
Niveau 3	4,22%	3,83%	3,50%	3,70%	3,44%	3,60%
Niveau 4	3,18%	3,31%	2,75%	2,75%	2,93%	2,75%

	Voorlopige eindstand	Definitieve eindstand		
	2017-2018	2016-2017	2016-2015	2015-2014
Percentage vsv Aventus	5,6%	4,7%	4,5%	5,2%
Percentage vsv landelijke roc's	5,5%	5,4%	5,0%	5,4%

Tot en met schooljaar 2015-2016 daalde het aantal vsv'ers, sinds die tijd zien we ondanks alle inspanningen helaas een lichte stijging.

4 Jouw route voor maximale groei

➤ Flexibel versnellen, verbreden en verdiepen

Wij bieden jongeren en volwassenen kansen om zich maximaal te ontwikkelen en deel te nemen aan onze samenleving.

4.1 Onze ambities voor 2022

- wij bieden flexibele leerroutes om te verbreden, te verdiepen en te versnellen en houden rekening met persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden
- wij dagen onze studenten uit om hun talenten maximaal te ontwikkelen
- wij werken samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en instellingen om jongeren in een kwetsbare positie en volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt maximaal te laten groeien en te laten meedoen

4.2 Keuzedelen voor versnellen, verbreden en verdiepen

Anno nu bestaat een opleiding uit een basisdeel (algemene vakken), een profieldeel (beroepsgerichte vakken en stage) en uit keuzedelen. Via keuzedelen stellen studenten een deel van hun opleiding zelf samen.

Zo kan een student bijvoorbeeld eenvoudig doorstromen dankzij het keuzedeel hbo, zichzelf verbreden met een keuzedeel ondernemerschap of kiezen voor een verdere verdieping in het eigen vakgebied.

Elke opleiding stelt een passend aanbod samen, in samenspraak met werkgevers. Bestaat een gewenst keuzedeel nog niet, dan ontwikkelen we dit zelf. Zo biedt Economie & Handel alle studenten bijvoorbeeld de optie om het keuzedeel Voetbal Trainer Coach te volgen.

Afwijkingen aanbodverplichting keuzedelen

Studenten niveau 2 die opleidingen volgen in de bouw, metaal, elektro-, installatie- of landbouwtechniek, volgen het keuzedeel Duurzaamheid in het beroep C (k0029) in plaats van Duurzaamheid in het beroep B, omdat zij met 'C' beter kunnen doorstromen naar niveau 3. Er is geen overlap met andere opleidingsonderdelen.

4.3 Nieuwe onderwijsroutes

Meer vraaggestuurd: dat is een belangrijke pijler van de nieuwe onderwijsvisie die in ontwikkeling is.

In 2018 startte al een aantal nieuwe onderwijsroutes:

- Samen met het vmbo van het Apeldoornse Cortenbosch zijn we een doorstroomtraject gestart voor secretariële opleidingen. Doel is een betere overgang naar het mbo.
- Economie & Handel nam samen met FERM en H3lab het initiatief voor het project Gamification voor voortijdig schoolverlaters. Studenten ontwikkelen zelf een project, verkennen hun mogelijkheden en (her)oriënteren zich zo opnieuw op de arbeidsmarkt.
- Zorg & Welzijn startte met de zorgbranche Verbrede Leerpaden, om zij-instromers de kans te bieden om zich in de zorg te verdiepen. Ook hierbij staat praktijkleren centraal.
- Nieuw is ook ons BBL-traject (leren en werken) dat we op verzoek van en samen met Thuiszorgorganisatie Carinova zijn gestart voor dienstverlening in de zorg.

4.4 Ondersteuning taal en rekenen

Hadden studenten vroeger extra ondersteuning nodig voor taal of rekenen, dan konden zij terecht bij een centraal punt. Met ingang van schooljaar 2017-2018 zijn onderwijsteams zelf verantwoordelijk voor de remediërende lijn taal en rekenen. Docenten hebben zich geschoold om goed te kunnen differentiëren in hun aanbod.

Onze studenten scoren wat betreft taal- en rekenniveau landelijk gemiddeld, maar we kijken in 2019 toch hoe we ons taal- en rekenonderwijs nóg beter kunnen laten aansluiten op wat onze studenten nodig hebben.

	Gemiddelde landelijk	Gemiddelde Aventus	Gemiddelde Aventus	Gemiddelde Aventus
	2017-2018	2017-2018	2016-2017	2015-2016
Nederlands 2F IE	7,6	7,7	7,7	7,3
Nederlands 2F CE	7,1	7,1	7,2	7,0
Nederlands 3F IE	7,2	7,0	7,0	7,1
Nederlands 3F CE	6,3	5,9	6,0	6,1
Rekenen 2F	5,7	5,7	5,8	5,6
Rekenen 3F	5,5	5,2	5,3	5,2
Engels B1 CE		7,6	7,5	7,3
Engels A2 IE		7,5	7,6	7,3

4.5 LOB: werken aan doorgaande lijn vmbo-mbo

Om je maximaal te ontwikkelen, is perspectief op wat je kunt en wilt op de arbeidsmarkt natuurlijk cruciaal. Daarom blijven wij inzetten op kwaliteitsverbetering van Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB). Alle onderwijsteams volgen hiervoor regelmatig scholing.

In 2018 zochten we verbinding met het vmbo, om onze visie en loopbaanleerlijnen goed op elkaar af te stemmen. In 2019 voeren we hiervoor samen een regionaal projectplan uit.

4.6 (Excellent) talent ontwikkelen

Wij kennen drie routes voor excellentietrajecten: vakwedstrijden, challenges en internationale oriëntatie.

Vakwedstrijden

In 2018 organiseerden 30 opleidingen van Aventus schoolvakwedstrijden waaraan 254 studenten meededen (beduidend meer dan het jaar ervoor).

De vakwedstrijdcoördinator organiseerde cafébijeenkomsten om opleidings-teams elkaar te laten inspireren. Een aantal vakwedstrijden had een internationaal tintje en werd in het grensgebied georganiseerd met Duitse vakscholen. In 2018 was Aventus gastlocatie voor diverse kwalificatiewedstrijden. Studenten van allerlei opleidingen werden betrokken bij de organisatie.

Onze student Landbouwtechniek Dinand Hekman won brons tijdens de EuroSkills in Budapest. Namens Nederland deed Dinand mee in de categorie Heavy Equipment Technology. Er ging een grote fanclub mee: zijn ouders en docenten moedigden hem aan. Ook deden twee studenten als vloggers

verslag van de wedstrijd. Winnaars van de Nationale Skills-wedstrijden reisden mee voor internationale uitwisseling met een school en bedrijf in Budapest.

Internationale oriëntatie

In 2018 volgden 704 studenten een excellentietraject gericht op internationale oriëntatie. Van een buitenlandstage tot een Goethe- of Cambridgecertificaat: er kan en gebeurt veel. Zo bezochten studenten Mode een beurs in Denemarken en gingen studenten Interieuradviseur naar de designbeurs in Milaan.

Om studenten voor te bereiden op een bezoek of stage in het buitenland, bieden we @home lessen aan en we organiseren allerlei activiteiten in en met de opleidingsteams.

In 2018 organiseerde de werkgroep Internationale Oriëntatie de conferentie Aventus goes International. De hele dag stond met workshops, sprekers, TED-Talks en een informatiemarkt in het teken van uitwisseling van culturen en het internationale bedrijfsleven.

Challengeteams

In schooljaar 2018-2019 zijn 23 multidisciplinair samengestelde challenge-teams gestart. Meestal bestaan die teams uit studenten uit mbo, hbo en onze onderwijsexperts, die samen innovatieve oplossingen bedenken voor actuele vraagstukken. Eind 2018 hadden 553 van onze studenten meegedaan met zo'n challenge.

Vooraf Zorg & Welzijn en Creatieve industrie investeerden veel in de organisatie van challenges, die altijd samen met de beroepspraktijk werden opgezet. Samen voerden de twee sectoren ook een mooie challenge uit in november 2018: Klein Geluk. Studenten van de opleidingen Human Technology, Zorg, ICT en Recreatie verkenden samen wat technologie in de zorg kan betekenen voor het contact tussen medewerkers en oudere cliënten.

Onze student Sociaal Werk Isa en haar team deden mee met de Friese Innovation Games en wonnen de eerste prijs. Het team bedacht een

concept voor 'circulaire' recreatie en werkte vijf dagen als startup, volgde masterclasses en deed mee met challenges.

We organiseerden onder begeleiding van onze sector Creatieve industrie afgelopen jaar 5 grote creathons/hackathons met gemeenten, bedrijven en instellingen. Tijdens onze jaarlijkse studiedag maakten alle medewerkers van Aventus kennis met design thinking om te ervaren hoeveel energie en ideeën ontstaan als je samen creatief aan de slag gaat.

4.7 Topopleidingen in 2018 en 2019

In de Keuzegids MBO 2018 stond Aventus met 17 topopleidingen en behaalde daarmee plek 23. Studenten van deze opleidingen geven in de gids aan het contact met hun docenten hoog te waarderen, net als de begeleiding en de lessen zelf.

In de Keuzegids MBO 2019 – vers van de pers – doen we het nog beter. We hebben nu 29 topopleidingen en staan daarmee op plek 19 in de Keuzegids MBO. Bijzonder: Interieuradviseur werd voor de zesde keer achter elkaar topopleiding.

4.8 Entree in (het) Nieuws(uur)

Vier van onze Entree-leerlingen maakten hun tv-debuut in Nieuwsuur. In dit programma was te zien hoe zij erin slagen om bij ons hun eerste diploma te halen. De twee sleutelwoorden van onze aanpak? Aandacht en begeleiding.

Onze Entreeschool groeide ook in 2018 weer. Hier krijgen jongeren in een vaak kwetsbare positie de kans om een stap verder te komen richting vervolgopleiding op arbeidsmarkt.

De groei geldt helaas niet voor Educatie, waardoor zeer goed gekwalificeerde medewerkers een andere baan moesten zoeken.

Gelukkig hebben we de kwaliteit van ons inburgeringsaanbod op peil kunnen

houden. Dat bleek ook na onderzoek van het keurmerk voor Nederlands taalonderwijs, Blik op Werk. Aventus voldoet aan alle normen van het keurmerk.

Een wervingscampagne waarbij studenten andere studenten informeren over ons aanbod heeft effect: het aantal aanmeldingen neemt weer toe.

4.9 Aandacht voor groepen in een kwetsbare positie

Aventus is er zéker ook voor jongeren (en volwassenen) in een kwetsbare positie, die meer ondersteuning nodig hebben om hun opleiding succesvol af te ronden of een baan te vinden.

Zo werken wij met diverse gemeenten in de Stedendriehoek samen binnen de Intake Sluitende Aanpak. Doel is kwetsbare jongeren tot 27 jaar die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, weer naar school of aan het werk te krijgen. Via ISA kijken we of iemand 'schoolbaar' is. We gaan in gesprek, geven intensieve begeleiding en organiseren zo nodig een traject op maat. Zo komt een startkwalificatie - en liefst een baan - in beeld.

Steun voor 2GetThere

Aventus steunt de coachingsformule 2GetThere, dat in 2018 in Apeldoorn van start ging. Jongeren coachen andere jongeren die afgehaakt zijn en stimuleren ze terug te gaan naar school, een stage te doen of een baan te zoeken.

2GetThere werkt nauw samen met scholen en hulporganisaties. FERM Stedendriehoek, de Gelijke Kansen Alliantie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gemeente Apeldoorn en Helicon (mbo) steunen het project ook.

4.10 Participatiebanen ingevuld

Wij bieden jongeren en volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt niet alleen kansen in ons onderwijs. Wij zoeken ook naar mogelijkheden voor werk bij Aventus. Ons doel was 10 participatiebanen invullen en dat is ruim gelukt. Eind 2018 stond de teller op 14. Extra leuk: we konden ook oudstudenten een baan aanbieden.

5

Klaar voor je toekomst

➤ **Vraagstukken van morgen leren oplossen**

Wij anticiperen op wat de (regionale) arbeidsmarkt in de toekomst vraagt en leren onze studenten vraagstukken van morgen op te lossen en zich te blijven ontwikkelen in hun leerloopbaan.

5.1 Onze ambities voor 2022

- wij bieden arbeidsmarktbestendig onderwijs
- onze studenten (jongeren en volwassenen) leren creatief en ondernemend te zijn
- in onze (beroeps)opleidingen krijgen innovatieve technologie en duurzaamheid prioriteit

5.2 Innovatieboost

Onderdeel van onze excellentietrajecten: de challengeteams (zie 4.6).

Door samen te werken met studenten van andere opleidingen en creatief vermogen te ontwikkelen, leren onze studenten om (toekomstige) vraagstukken in hun branche aan te pakken.

Bijzonder is de jaarlijkse Cleantech Battle die het Cleantech Center in Zutphen rondom 'duurzame thema's' organiseert. Hieraan doen ook onze studenten mee.

Levende opdrachten

Ook in ons reguliere onderwijs groeit het aantal 'levende' opdrachten. In de showroom van Automanagement staat een nieuwe verkoopbalie, die is gemaakt door studenten van Hout & Meubel. In onze Brasserie, die gerund wordt door studenten, hebben de studenten ook een prachtige achterwand gemaakt.

Ruimte voor innovatie

Studenten van Techniek & Mobiel blijven op de hoogte van de laatste innovaties in de metaal-, elektro- en installatietechniek door zes keer per jaar avondworkshops te volgen van professionals van bedrijven.

De sector organiseert sinds 2018 ook het Innovatiecafé: teammanagers en docenten die zich bezighouden met innovatie wisselen hier kennis en vooral veel praktijkvoorbeelden uit.

Het café is onderdeel van het project 'Ruimte voor innovatie'. Dit is gericht op innovatieve werkvormen, meer 'echte' opdrachten inbrengen in het onderwijs

en experimenteren met tijd- en plaats-onafhankelijk leren. Tijdens sectorstudiedagen inspireerden trendwatcher en futurist Richard van Hooijdonk en Claire Boonstra van Operation Education medewerkers, door te vertellen hoe zij aankijken tegen innovatie in het onderwijs.

Team Landbouwtechniek start in 2019 met het project Toekomstbestendig Innoveren en ontwikkelen in de Mobiele werktuig- en agrotechniek, in samenwerking met het Friesland College.

TOP-college

Zorg & Welzijn innoveert het onderwijs door meer vraaggestuurd onderwijs in onder meer het TOP-college (zie 4.3), maar ook door steeds meer realistische opdrachten in te bedden in het onderwijs. De welzijnsopleidingen zijn hier al ver mee en ook krijgen design thinking en talentontwikkeling meer aandacht.

5.3 Innovatieve technologie en online leren

Samen met opleidingen van collega-mbo-instellingen én de beroepspraktijk in Gelderland en Overijssel, maakt Zorg & Welzijn digitaal lesmateriaal voor de digitale leeromgeving AllYouCanLearn. Hiervoor gaf het Regionaal Investeringsfonds subsidie.

Robots

Naast het domoticahuis waarin studenten allerlei technologische toepassingen kunnen ervaren, heeft Zorg & Welzijn ook een interactieve knuffelkat in huis. Die is speciaal ontwikkeld voor de ouderenzorg. De ingebouwde sensoren reageren op aaien, knuffelen en beweging. Studenten leren dit 'huisdier' in te zetten voor dementerende cliënten.

Economie & Handel zet een robot in bij rekenlessen en onderzoekt of studenten hiervoor beter leren rekenen en meer zelfvertrouwen krijgen. De sector voert dit (onderzoeks)project uit samen met de Technische Universiteit Delft en de Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Het ICT-project won in 2018 de tweede prijs bij de Computable Awards 2018.

Innoventus gestart

In 2018 is Innoventus gestart, om technologie meer te integreren in ons onderwijs. Onze sector Creatieve industrie helpt collega-sectoren hierbij. In onze locatie in Zutphen kunnen studenten bijvoorbeeld met een virtual reality bril de inrichting van een huis bekijken, of de binnenkant van het menselijk lichaam.

Studenten Mediavormgeven gaven technologische ondersteuning bij het jubileumjaar 1250 Deventer en hielpen bij een boottrip op de IJssel voor ouderen.

ICT-geletterdheid is speerpunt bij Aventus, zowel voor studenten als voor docenten. We bieden professionaliseringsactiviteiten heel (doelgroep)gericht en op niveau aan.

5.4 Studenten de school uit: de werkvloer op!

Studenten gaan zeer zeker ook de school uit om te leren, om na hun opleiding helemaal klaar te zijn voor de arbeidsmarkt. Op Vliegveld Teuge leren zij bijvoorbeeld de techniek in de praktijk bij het vliegveld en de bedrijven die daar gevestigd zijn.

Studenten Zorg & Welzijn richtten een gezondheidsmarkt in bij onze locatie aan de Middelweg in Deventer. Door op landgoed De Lathmer van zorginstelling Zozijn in Wilp een kermis te organiseren, ontdekten andere studenten of werken met deze doelgroep iets voor ze is.

Andere studenten van de sector gaven gastlessen aan eerstejaars over liefde, relaties, weerbaarheid en seksueel overdraagbare ziektes. Dit project won de Lang Leve de Liefde Award waarmee Soa Aids Nederland en Rutgers Kenniscentrum voor seksualiteit scholen in het zonnetje zetten die structureel aandacht besteden aan deze thema's.

Studenten van de Entreeschool krijgen les in een lokaal van kringloopbedrijf Het Goed in Deventer en doen daar meteen ook praktijkervaring op. Zo helpen zij ervoor zorgen dat de winkel er uitnodigend uitziet.

5.5 Scrummen in de klas

Creatieve Industrie werkt op basis van de scrummethode – een flexibele manier om in 'sprints' van een aantal weken projecten te doen of opdrachten op te leveren. Docenten zijn allemaal getraind en plannen en verdelen hun werk samen. Ook gebruiken docenten scrummen in de klas als didactische werkvorm. Zo krijgen zij studenten actief aan het leren en spelen in op wat in veel bedrijven nu praktijk van alledag is.

A photograph of a woman with curly hair, wearing a light blue shirt and a teal cardigan, sitting on a green bicycle. She is smiling and looking towards the camera. Next to her stands a man with glasses, wearing a yellow t-shirt and a teal and grey zip-up jacket. He is also looking towards the camera. They are positioned in front of a brick wall with a window. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

6 Leven lang ontwikkelen

➤ Blijven groeien gedurende je (leer)loopbaan

Ook volwassenen kunnen zich bij
Aventus hun leven lang blijven
ontwikkelen.

6.1 Onze ambities voor 2022

- wij zijn de mbo-opleider in de Stedendriehoek voor werkenden en niet-werkenden
- wij zijn de partner voor bedrijven en instellingen voor scholing van medewerkers
- wij bieden – al dan niet samen met commerciële samenwerkingspartners – mogelijkheden voor kwalificerende en certificerende scholing voor (jong)volwassenen

6.2 Samenwerking in de Cleantech Regio

In de Stedendriehoek – met ruim 400.000 inwoners – vormen wij samen met andere onderwijsinstellingen, ondernemers en de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen de Cleantech Regio. Samen werken we vanuit de Agenda Cleantech Regio aan een energieneutrale regio en een circulaire economie.

De Agenda Cleantech Regio verscheen in 2018 en Aventus leverde onder meer op het gebied van ‘Human Capital’ belangrijke input. Omgekeerd kregen wij van partners in de regio waardevolle suggesties voor onze Kwaliteitsagenda 2019-2022.

Als grootste onderwijsaanbieder in de regio, zetten wij ons graag in voor een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt waarin iedere werkgever de werknemer krijgt die hij nodig heeft en waarin ook mensen met een afstand tot onderwijs en arbeidsmarkt hun route naar werk vinden.

We werken nauw en intensief samen met werkgeversorganisaties, brancheverenigingen, samenwerkingsverbanden, bedrijvenkringen, individuele bedrijven, overheden en instellingen in de regio, om in co-creatie nieuwe onderwijsconcepten te ontwikkelen en onderwijs samen aan te bieden. Met onderwijsorganisaties werken we onder andere aan goede doorstroom, verkorte onderwijstrajecten en bijvoorbeeld de gezamenlijke aanpak van voortijdig schoolverlaten.

Belangrijke regionale samenwerkingsverbanden waarin Aventus meedoet:

- de Strategische Board Cleantech Regio – hierin werken ondernemers, overheden en onderwijs- en onderzoeksinstanties in de Stedendriehoek samen
- het Cleantech Center
- de Deventer Kring van Werkgevers
- Platform Techniek Stedendriehoek – gericht op uitvoering van het Techniekpact Stedendriehoek voor meer instroom in de techniek, er wordt nu ingezet op de ontwikkeling van een Technologieraad
- FactorWerk: samenwerking van gemeenten, onderwijs en maatschappelijke organisaties in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord-Veluwe
- Leren en Werken: de schakel tussen ketenpartners UWV, gemeenten en regionale opleidingscentra om de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven te bevorderen
- FERM: het samenwerkingsverband van onderwijs, overheden en arbeidsmarkt dat voortijdig schoolverlaten voorkomt en bestrijdt
- Platforms van samenwerkende regionale opleidingscentra in Gelderland en Overijssel
- Zorgplatform Apeldoorn en het bestuurlijk overleg tussen bestuurders en directeuren van zorg- en onderwijsinstellingen in regio Oost – voor instroom- en doorstroombevordering in de zorg

6.3 Vraaggericht ontwikkelen

Als één ding duidelijk is, is dat de studenten die wij nu opleiden zich hun leven lang zullen moeten blijven ontwikkelen. Tussentijds bij- of omscholen: dat hoort erbij, wil je duurzaam inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt.

Wij werken op allerlei manieren samen met overheden, bedrijven en instellingen in de regio voor scholing van werkenden of omscholers, zij-instromers of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die lastig aan een baan komen. Een greep uit wat we doen.

De sector Zorg & Welzijn en zorginstellingen 's Heeren Loo en Atlant werken samen aan een manier van opleiden – TOP-college – waarbij studenten leren in en vanuit de praktijk en worden opgeleid als zorgkrachten van de toekomst. Zij zijn meteen klaar om de zorgvraag van cliënten goed te beantwoorden.

Het project is in november 2017 aangemerkt als Koploper binnen het Zorgpact en heeft in 2018 subsidie ontvangen van de Provincie Gelderland.

Dit TOP-college is er niet alleen voor onze 'startende' studenten die op de werkvloer leren en zelf de regie nemen op hun ontwikkeling en leerproces. Ook medewerkers van zorginstellingen 's Heerenloo en Atlant combineren hier werken met leren om bijvoorbeeld een diploma op een hoger niveau te halen, of zich om te scholen in een andere richting in zorg of welzijn.

Ook bieden we studenten niveau 2 die de zorg in willen, een voorbereidend leertraject, zodat zij hun studiesucces op niveau 3 vergroten. Samen met zorginstellingen werken we steeds meer vraaggestuurd en spelen zo in op de huidige wensen van de arbeidsmarkt.

In de techniek leren onze studenten steeds meer op de werkvloer. Met Hamer BV in Apeldoorn werven en scholen we samen leerlingen die leren en werken willen combineren (BBL). Ook met Hollander Techniek verzorgen we BBL-trajecten op locatie. Bij sector Techniek & Mobiel neemt het totaal aantal in-company-opleidingen toe.

6.4 Volwassenenonderwijs

Ons Aventus Lyceum biedt voortgezet algemeen volwassenenonderwijs. Ideaal voor wie het diploma net niet haalde, of voor wie deelcertificaten of een volledig diploma wil halen van vmbo, havo of vwo om daarna door te gaan met een vervolgopleiding.

Ons diplomarendement is landelijk gemiddeld (mavo 40%, havo 54% en vwo 82%). Toch zetten we voor 2019 in op rendementsverbetering en willen leren van het succes van onze collega's van de Entreeschool. Dat betekent nog meer investeren in persoonlijke aandacht en intensieve begeleiding.

6.5 Doorgaande leerlijnen

Soepel over van vmbo naar mbo en van mbo naar hbo: daar werken we hard aan. In 2018 ontwikkelde Economie & Handel hiervoor aansluitingstrajecten voor commerciële en administratieve opleidingen, samen met Saxion Hogescholen.

Met Rijksscholengemeenschap Noordoost Veluwe en gemeente Epe ondertekende Aventus in april 2018 een samenwerkingsovereenkomst om samen te zorgen voor een doorlopende technische leerlijn van vmbo naar mbo. In de opleiding is veel aandacht voor 21^e eeuwse vaardigheden en duurzame innovatieve technologie.

Ook met Veluws College Cortenbosch hebben we een dergelijke samenwerking: aankomend secretariael medewerkers kunnen soepeler overstappen van vmbo naar mbo en hun opleiding versneld doorlopen.

6.6 LONKT van start

Het Apeldoorns Business Collectief, VNO-NCW Midden, Wittenborg en Aventus startten het samenwerkingsverband Lokaal Ondernemend Naar een Krachtige Toekomst (LONKT) dat in 2018 van start ging, met subsidie van provincie Gelderland.

Doel is zorgen dat inwoners 'klaar' zijn voor de toekomstige arbeidsmarkt. Aventus biedt ondernemersvaardigheden voor studenten en werkenden aan, ontwikkelt keuzedelen voor aankomend ZZP'ers en doet mee aan netwerkbijeenkomsten.

7

Samen werken aan een goede school

➤ **Continu blijven verbeteren**

**Samen met onze partners bieden
wij goed onderwijs vanuit een
goede school.**

7.1 Onze ambities voor 2022

- onze opleidingsteams werken vanuit onze Aventus-onderwijsvisie
- samen met onze partners verbeteren wij continu ons onderwijs
- onze studenten ervaren excellente service: wij zijn betrouwbaar, duidelijk en werken opbrengstgericht

7.2 Onderwijsvisie in ontwikkeling

Vanuit onze herijkte strategische koers en de Kwaliteitsagenda 2019-2022 vernieuwen we onze onderwijsvisie. De contouren 'staan'. Zo is duidelijk dat we ons nog meer richten op goede aansluiting op de arbeidsmarkt. De visie is in 2019 klaar.

7.3 Samen verbeteren zit in ons DNA

Zonder samenwerking met onze partners lukt het ons niet om een goede school te zijn en te blijven.

Willen wij studenten opleiden die hun steentje kunnen bijdragen aan de regionale arbeidsmarkt, dan is verbinding met bedrijven en instellingen cruciaal. Daarom is het voor ons heel gebruikelijk om onderwijs te maken in co-creatie met de beroepspraktijk, 'echte' opdrachten de school in te halen en onze studenten zoveel mogelijk op de werkvloer te laten leren. Ook bij de ontwikkeling van onze strategische koers betrekken wij onze samenwerkingspartners.

> In de eerdere hoofdstukken maken vele voorbeelden duidelijk hoe wij ook in 2018 samenwerkten aan continue verbetering van ons onderwijs en onze school.

7.4 Student verdient excellente service

Studenten geven hun opleiding een 7.1 (JOB-monitor 2018). Dat is hetzelfde rapportcijfer als in 2016 en we scoren hiermee landelijk gemiddeld. Studenten

zijn het meest tevreden over hun docenten, begeleiding, stage, onderwijsfaciliteiten en de examens.

Wij vinden dat iedere student niet alleen het beste onderwijs, maar ook excellente service verdient. In 2018 richtten we onze studentenservices daarom anders in (zie hoofdstuk 2), zodat we sneller en beter kunnen inspelen op vragen van studenten.

7.5 Enthousiaste en deskundige professionals

Onze studenten moeten kunnen rekenen op de beste professionals. Van onze medewerkers is 95% bevoegd en bekwaam voor hun functie en rol, de andere 5% is in opleiding.

Medewerkers die zich willen laten inspireren, bijscholen of zich willen verdiepen in thema's als examinering, loopbaanbegeleiding, passend onderwijs of ICT, kunnen terecht bij onze Aventus Academie.

Verandervermogen ontwikkelen

Vanuit onze Veranderagenda organiseren wij 'projecten' tegenwoordig anders. Professionals van sectoren en diensten werken in multidisciplinaire teams samen en dat zorgt ervoor dat ons verandervermogen als organisatie groeit.

In 2018 ontmoetten leidinggevendenden elkaar tijdens bijeenkomsten over thema's uit de Veranderagenda. Zij gaven veranderthema's samen richting en inhoud vanuit dit management developmenttraject. Via intervisie en coaching kwamen ook persoonlijke ontwikkelingsdoelen aan bod.

Werken aan meer werkplezier

Wie met plezier voor de klas staat, kan studenten motiveren en inspireren. Daarom hebben we sinds 2016 twee jaar geïnvesteerd in het project Van werkdruk naar werkplezier. Sinds 2018 is de aanpak meer ingebed in ons dagelijkse werk.

Zo staat in elk teamplan welke maatregelen opleidingsteams nemen om werkdruk te verminderen en werkplezier te vergroten. Vanuit de Aventus Academie bieden we hiervoor een uitgebreid aanbod aan trainingen en workshops.

We zetten stappen – in vergelijking tot 2016 ervaren 10% meer medewerkers dat er sprake is van een goede werkdruk – maar we zijn er nog niet. Nog steeds ervaart de helft van onze medewerkers een te hoge werkdruk.

De tevredenheid van medewerkers steeg in 2018 naar 7.1 Hiermee scoren we nog niet landelijk gemiddeld, maar we zijn op de goede weg.

Wat betreft verzuim doen we het met 5,7% hetzelfde als vorig jaar. Dat cijfer moet omlaag en daar blijven we komend jaar op inzetten door intensieve begeleiding van medewerkers in een langdurige verzuimsituatie en vooral door meer aandacht te besteden aan preventie.

7.6 Ons kwaliteitsbewustzijn groeit

Om ons kwaliteitsbewustzijn en de kwaliteitscultuur te versterken, kennen wij sinds 2018 een centrale afdeling Kwaliteitsmanagement. Van hieruit adviseren kwaliteitsmedewerkers de onderwijssectoren. Zij stimuleren de kritische dialoog, nemen deel aan expertteams en delen hun kennis en inzichten in werkgroepen en adviescontacten met betrekking tot teamplannen.

Zo ondersteunt Kwaliteitsmanagement op allerlei manieren bij verhoging van het kwaliteitsbewustzijn bij individuele medewerkers en teams. In 2019 breiden we de afdeling uit naar zes medewerkers en zetten we in op verdere versterking van ons kwaliteitsmanagementsysteem.

Audits meer gericht op onderwijskwaliteit

Om onze kwaliteitscultuur verder te ontwikkelen, gaat de afdeling Kwaliteitsmanagement vanaf het voorjaar van 2019 aan de slag met een nieuwe werkwijze voor opleidingsaudits. De auditaanpak is uitgebreid afgestemd met sectoren en diensten.

De 'procesaudits', gericht op de onderwijsprocessen, en niet op specifieke opleidingen, gaan door in 2019. We gaan werken met quickscans om opvolging van verbeterpunten snel te kunnen monitoren.

In 2018 lag in het auditplan van Audit & Compliance net als voorgaande jaren de focus voornamelijk op onderwijs. Aan het eind van het jaar zijn zes opleidingsaudits afgerond, die zijn getoetst op basis van het nieuwe inspectiekader.

De rode draad die uit de afgeronde audits is af te leiden wijkt niet veel af van vorig jaar. Aventus kan nog meer verbeteren op de onderdelen examinering en toezicht door de (sub) examencommissie. Verwacht wordt dat het centraliseren van de examenorganisatie op elke sector hier een positieve bijdrage aan levert.

Naast de opleidingsaudits is een onderzoek uitgevoerd naar de werking van het crisisplan.

De bevindingen en aanbevelingen van alle audits zijn met het verantwoordelijk management en het CvB besproken en verbeteracties zijn in gang gezet.

Inspectie toetst op basis van nieuw kader

Tijdens het laatste onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs naar de Staat van de instelling, werd de kwaliteit van ons onderwijs en onze financiële positie met een voldoende beoordeeld.

Sinds 2017 geldt het nieuwe toezichtkader van Inspectie van het Onderwijs, dat aansluit bij de bestuursverantwoordelijkheid voor het onderwijs. Eind 2018 kwam de inspectie op bezoek bij het Aventus-bestuur en bezocht negen opleidingsteams om te kijken naar de kwaliteit van onderwijs en examinering. De rapportage volgt medio 2019.

7.7 Examinering verbeterd door andere organisatie

Na een succesvolle pilot bij Creatieve industrie is in 2018 de inrichting en borging van het examenproces verbeterd. Elke sector heeft één examencommissie en er is een duidelijker onderscheid gemaakt in de taakverdeling tussen de opleidingsteams en de examencommissie. Kaders zijn duidelijker neergezet, zodat we examinering niet alleen beter organiseren maar er ook beter (onafhankelijk) toezicht op houden.

Ons handboek examinering is gebaseerd op de landelijke procesarchitectuur Examinering en beschrijft beleid, processen, taken en verantwoordelijkheden. Wij kopen onze examens meestal in.

7.8 HR-dienstverlening medewerkers en leidinggevenden

Weg met veel handmatige administratieve handelingen: we hebben onze HR-dienstverlening in 2018 gedigitaliseerd. Hierdoor werken we efficiënter, effectiever en transparanter en dat scheelt veel tijd. We hebben managementinformatie snel paraat.

Persoonlijk contact blijft natuurlijk essentieel. HR-adviseurs adviseren niet alleen leidinggevenden, maar houden ook spreekuren voor medewerkers op alle locaties.

7.9 Studenten en docenten werken (ook) digitaal samen

Wij werken aan een eenvoudige, efficiënte en veilige digitale samenwerkingsomgeving voor studenten en medewerkers. Afgelopen jaar zijn medewerkers getraind in het gebruik van Office 365 Teams en OneDrive. Vanaf 1 maart werken studenten en medewerkers samen in de Office 365-omgeving.

Met acht andere mbo-instellingen hebben we na een gezamenlijke Europese aanbesteding het nieuwe studentinformatiesysteem Osiris aangeschaft. Dit wordt de komend jaren ingevoerd. We blijven als instellingen samenwerken en kennis en gebruikerservaringen delen. Osiris gaat de huidige applicaties EduArte en Trajectplanner vervangen.

7.10 AVG: bewustwording is belangrijk

Studenten, ouders, medewerkers, partners: zij kunnen ervan uitgaan dat wij zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie. Daarom werken wij vanzelfsprekend volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die in 2018 inging. We hebben afgelopen jaar onze privacyreglementen vernieuwd, dataregisters ontwikkeld, privacyreglementen opgesteld en verwerkersovereenkomsten gesloten met leveranciers.

Om medewerkers bewust te maken van de noodzaak om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens, organiseerden wij in 2018 een privacy awareness-campagne. Die bewustwording is belangrijk: wij moesten afgelopen jaar twee datalekken melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens die door menselijk handelen waren veroorzaakt. We hebben dit gelukkig goed kunnen oplossen.

7.11 Duurzamer Aventus

We investeren in verduurzaming van onze gebouwen. Zo is onze sporthal in Apeldoorn energieneutraal dankzij zonnepanelen.

In ons pand aan de Laan van de Mensenrechten maken we geen gebruik meer van fossiele brandstoffen en gebruiken we steeds meer LED-verlichting en staan twee elektrische bedrijfsauto's klaar voor medewerkers.

Bij de aanbesteding van onze catering hebben we duurzaamheidseisen gesteld: we streven onder meer naar zero-waste in 2021.

8

Kengetallen en financiële informatie

Aventus groeit

Aventus groeit verder in
studentenaantallen.

8.1 Aventus in cijfers

Studenten

Aantal mbo-studenten per niveau (teldatum 1 oktober)

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016
Niveau 1	427	444	366	430
Niveau 2	2.183	2.109	2.210	2.037
Niveau 3	2.917	2.970	3.208	3.088
Niveau 4	5.959	5.671	5.352	5.005
Totaal	11.486	11.194	11.136	10.560

Aantal mbo-studenten per leerweg (teldatum 1 oktober)

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016
BOL	7.668	7.879	7.791	7.674
BBL	3.818	3.315	3.345	2.886
Totaal	11.486	11.194	11.136	10.560

BOL staat voor beroepsopleidende leerweg (voltijdonderwijs) en BBL voor beroepsbegeleidende leerweg (een combinatie van leren en werken).

Aantal studenten volwassenenonderwijs (rijksbekostigd en uitbesteed, teldatum 1 oktober)

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016
VBMO-TL	57	49	37	28
HAVO	218	229	210	171
ATHENEUM	118	105	90	72
Totaal	393	383	337	271

Aantal nieuwkomers inburgeringstrajecten (peildatum 1 oktober)

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016
Inburgeringstrajecten	395	499	625	452

Medewerkers

Aantal medewerkers op 31 december 2018

	2018	2017	2016	2015
fte	886	896	867	823
Aantal medewerkers	1.122	1.139	1.109	1.038

Leeftijdsindeling medewerkers in dienst op 31 december 2018

Categorie	leeftijdscategorie					Totaal	Gemiddelde leeftijd
	<24	25-34	35-44	45-54	>55		
OP (aantal)	7	112	89	141	282	631	49,4
OP (%)	1,1%	17,7%	14,1%	22,3%	44,7%	100,0%	-
OBP (aantal)	4	36	102	164	185	491	50,3
OBP (%)	0,8%	7,3%	20,8%	33,4%	37,7%	100,0%	-
Totaal (aantal)	11	148	191	305	467	1.122	49,8
Totaal (%)	1,0%	13,2%	17,0%	27,2%	41,6%	100,0%	

Verhouding medewerkers voltijd (deeltijd op basis aantal)

	2018	2017	2016	2015
voltijd	38%	36%	39%	38%
deeltijd	62%	64%	61%	62%

Verdeling medewerkers aanstelling vast – tijdelijk (op basis van aantal fte)

	2018	2017	2016	2015
vast	82%	82%	81%	86%
tijdelijk	18%	18%	19%	14%

Verdeling medewerkers (op basis van aantal)

	2018	2017	2016	2015
OP-man	45%	44%	46%	48%
OP-vrouw	55%	56%	54%	52%
OBP-man	37%	35%	34%	35%
OBP-vrouw	63%	65%	66%	65%

Verdeling leidinggevenden man – vrouw

	2018	2017	2016	2015
man	54%	50%	51%	56%
vrouw	46%	50%	49%	44%

Diplomaresultaat

Diplomaresultaat =	# gediplomeerde instellingsverlaters in een teljaar			
	# alle instellingsverlaters in hetzelfde teljaar			
	2017-2018	2016-2017	2015-2016	Norm
Niveau 1	65,3%	80,5%	57,4%	45,1%
Niveau 2	71,0%	79,4%	73,7%	45,2%
Niveau 3	74,3%	75,6%	75,8%	67,3%
Niveau 4	77,5%	78,6%	78,9%	67,3%
Aventus totaal	74,4%	78,2%	75,0%	
Nationaal roc	n.n.b.	74,3%	74,3%	

Dit zijn voorlopige cijfers over schooljaar 2017-2018 (DUO). Definitieve cijfers volgen aan het eind van het jaar, mogelijk volgen dan nog correcties in de hier gepubliceerde cijfers.

Jaarresultaat

Jaarresultaat =	# gediplomeerden in een teljaar			
	# gediplomeerden + # ongediplomeerde instellingsverlaters in hetzelfde teljaar			
	2017-2018	2016-2017	2015-2016	Norm
Niveau 1	77,5%	87,3%	69,6%	60,7%
Niveau 2	72,2%	78,4%	75,5%	56,5%
Niveau 3	72,5%	71,1%	73,7%	65,3%
Niveau 4	74,8%	75,2%	76,6%	64,2%
Aventus totaal	73,9%	76,0%	74,8%	
Nationaal roc	n.n.b.	72,9%	73,2%	

Dit zijn voorlopige cijfers over schooljaar 2017-2018. Definitieve cijfers volgen aan het eind van het jaar, mogelijk volgen dan nog correcties in de hier gepubliceerde cijfers.

8.2 Financiën in 2018

Dit hoofdstuk is gebaseerd op de jaarrekening 2018 en moet gelezen worden in samenhang met de toelichting op de jaarrekening en de overige financiële gegevens in het jaarverslag.

8.2.1 Financiële gang van zaken 2018

Het geconsolideerde exploitatieoverschot over 2018 bedraagt € 1,4 miljoen (2017: € 2,3 miljoen negatief) tegenover een begroot positief resultaat van € 0,9 miljoen. Het verschil met de begroting wordt in dit hoofdstuk en de jaarrekening verder uitgewerkt.

In de volgende alinea's wordt ingegaan op de belangrijkste verschillen van de baten en lasten tussen 2018 en 2017.

Ontwikkeling baten

(in duizenden euro's)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rijksbijdragen OCW	87.167	85.355	83.010
Overige overheidsbijdragen	0	0	385
Cursusgelden bve	1.584	1.341	1.433
Baten werk in opdracht van derden	1.951	2.502	2.563
Overige baten	3.324	2.597	2.948
	94.026	91.795	90.339

Rijksbijdragen OCW

Ruim € 4,1 miljoen hogere rijksbijdrage OCW door een stijging van de studentenaantallen bij Aventus in 2016, met als gevolg een stijging van het (landelijk) marktaandeel van Aventus. Hierdoor is de bekostiging in 2018 gestegen (T-2 effect). Daarnaast is de rijksbijdrage OCW in 2018 bijgesteld door de loon- en prijscompensatie. De looncompensatie is het gevolg van de nieuwe CAO BVE welke op 1 oktober 2018 is ingegaan.

Overige overheidsbijdragen

Door het wegvallen van de educatie middelen (WEB) zijn er in 2018 geen activiteiten geweest.

Cursusgelden bve

Door een stijging van het aantal BBL-studenten zijn de cursusgelden bve € 0,2 miljoen hoger dan in 2017.

Baten werk in opdracht van derden

Een daling van ruim € 0,6 miljoen aan inburgeringsactiviteiten in 2018 als gevolg van minder instroom van vluchtelingen met een verblijfstatus.

Overige baten

De totale overige baten zijn in 2018 bijna € 0,4 miljoen hoger dan in 2017. Deze stijging wordt onder andere veroorzaakt door stijging van externe projectgelden en het aantal-Rutte studenten. Daarnaast heeft Aventus meer personeel gedetacheerd aan andere instellingen.

Ontwikkeling lasten

(in duizenden euro's)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Personeelslasten	68.276	65.253	67.987
Afschrijvingen	4.179	4.486	4.176
Huisvestingslasten	5.848	6.488	5.287
Overige lasten	13.240	13.529	13.778
	91.543	89.756	91.228

Personeelslasten

De totale personeelslasten zijn ten opzichte van 2017 licht gestegen met € 0,3 miljoen.

De stijging zit in de lonen en salarissen door de inzet van meer fte (ca. 8 fte) en deels in de verhoging van de bruto salarissen (nieuwe CAO afspraken per 1-10-2018 van 2,6% en een eenmalige uitkering). Daarnaast zijn de sociale lasten gestegen (deels door de nieuwe CAO afspraken) en de pensioenpremie

gestegen. Dit betekent per saldo een stijging in 2018 van € 1,3 miljoen (2,2%).

De overige personele lasten laat een grote daling zien. De voornaamste reden hiervoor is dat er in 2018 veel minder extern personeel is ingehuurd dan in 2017 (interim management en extra inhuur van externe medewerkers voor het oplossen van de roosterproblemen in 2017).

De personele bezetting, van de medewerkers in dienst bij Stichting ROC Aventus en Aventus Detachering bv, steeg in 2018 van gemiddeld 882 fte naar gemiddeld 890 fte.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn in 2018 nagenoeg gelijk aan de afschrijvingslasten in 2017.

Huisvestingslasten

De stijging van de huisvestingslasten wordt vooral veroorzaakt door stijging van de reguliere onderhoudskosten aan de gebouwen en installaties en extra benodigde onderhoudswerkzaamheden en aanpassingen in de gebouwen. De overige huisvestingslasten in 2018 liggen in lijn met de lasten in 2017.

Overige lasten

De overige instellingslasten zijn in 2018 € 0,5 miljoen lager dan in 2017 en worden veroorzaakt door lagere kosten voor opdrachtvergoedingen aan derden.

Ontwikkeling financiële baten en lasten

(in duizenden euro's)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rentebaten / overige financiële baten	14	30	30
Rentelasten / overige financiële lasten	1.100	1.165	1.437
	-1.086	-1.135	-1.407

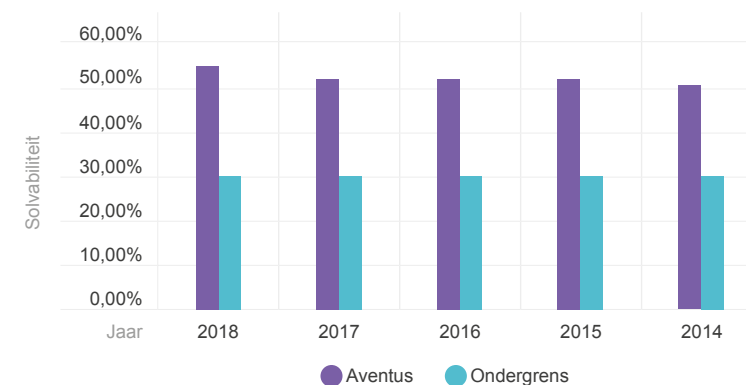
De totale financiële baten en lasten zijn in 2018 per saldo € 1,1 miljoen negatief en zijn ruim € 0,3 miljoen lager ten opzichte van 2017. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de amortisatie van een renteswap per 1 februari 2018 is beëindigd. Daarnaast wordt dit veroorzaakt door een daling van de rentevergoeding op de uitstaande creditgelden en door een daling van de rentelasten op hypothecaire leningen welke lineair dalend zijn.

8.2.2 Vermogenspositie

Solvabiliteit

De solvabiliteit is ultimo 2018 gestegen naar 54,1% en is hiermee 1,8% hoger dan ultimo 2017 (2017: 52,3%). Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door het positieve resultaat in 2018. De solvabiliteit ligt hiermee ruim boven het solvabiliteitspercentage van minimaal 30% dat Aventus intern hanteert en dat ook de Commissie Don en de Inspectie van het Onderwijs hanteren als ondergrens.

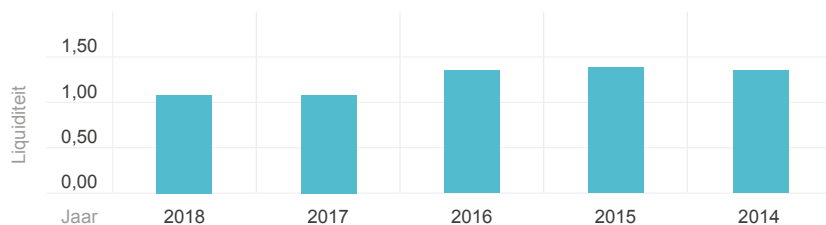
Ontwikkeling solvabiliteit

Liquiditeit (Current ratio)

De current ratio is ultimo 2018 onveranderd gebleven ten opzichte van ultimo 2017 en komt hiermee uit op 1,11 (2017: 1,11). De current ratio bevindt zich daarmee binnen de door de Commissie Don voorgestelde signaleringsgrenzen van 0,5 en 1,5. De current ratio bevindt zich ruim boven de ROC-ondergrens van 0,5 die de Inspectie van het Onderwijs en Aventus hanteert.

Ontwikkeling liquiditeit

8.2.3 Treasurymanagement

De Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 door instellingen voor onderwijs en onderzoek, is het uitgangspunt van het treasurystatuut van Aventus.

In 2018 zijn geen nieuwe leningen en/of derivaten afgesloten. Op één lening heeft er naast de jaarlijkse aflossing een extra aflossing plaatsgevonden, omdat de liquiditeitspositie van de Aventus dit ruimschoots toelaat.

Voor het afdekken van renterisico's voor de hypothecaire leningen maken wij op een wijze gebruik van derivaten die risico's minimaliseren. In 2011 is overgegaan tot verlenging van de rentevast-periode via zogenaamde renteswaps. Hierbij zijn ook de nieuwe swaps gekoppeld aan de daadwerkelijke lening, zoals die is afgesloten voor de nieuwbouw van onze locatie in Apeldoorn. Ze worden uitsluitend gebruikt om de rente voor een langere tijd vast te zetten op een vast niveau. Zo zijn rentepercentages voor de bestaande lening in delen vastgelegd tot 2021, 2024 en 2026. Door aan de documentvereisten te voldoen en het meelopen van de renteswaps in aflossing met de leningen is de renteswap effectief en wordt er kostprijs hedge accounting toegepast.

Zie hoofdstuk 9, pagina 83, voor overige, niet genoemde financiële instrumenten en -risico's.

8.3 Gegevens in het kader van helderheid

In dit hoofdstuk leggen we verantwoording af over de juiste toepassing van de bekostigingsvoorwaarden. We doen dit op basis van de onderwerpen uit de notitie Helderheid in de bekostiging van het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie.

Thema *Uitbesteding van bekostigd onderwijs aan een andere instelling tegen betaling voor de geleverde prestaties*

Bij uitbestedingen gaat het om het tegen betaling uitbesteden van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling of organisatie. Aventus heeft in 2018 tegen betaling onderwijsactiviteiten uitbesteed aan:

- Aeres Tech (sector Techniek & Mobiel)
- Helicon Opleidingen (sector Techniek & Mobiel)
- SPA groep (sector Entree & Educatie)

Aventus blijft altijd verantwoordelijke voor de kwaliteit van de uitbestede trajecten.

Thema *Investeringen van publieke middelen in private activiteiten*

Bij investeringen van publieke middelen in private activiteiten is sprake van inzet van rijksbijdragen in een privaatrechtelijke rechtspersoon, of worden publieke middelen anderszins geïnvesteerd in private activiteiten die niet tot onze kerntaak behoren.

Aventus heeft in 2018 niet geparticipeerd in privaatrechtelijke rechtspersonen.

Aventus hanteert een protocol voor samenwerking, waarin ook de handreiking voor de inrichting van onderwijskundige publiek-private arrangementen is verwerkt. Ook bij verlenging/revisie passen wij dit protocol toe.

Thema *Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf*

Soms betalen studenten niet zelf hun wettelijk cursusgeld, maar doet een 'derde' dit, of doen wij dit als instelling. In 2018 heeft Aventus geen wettelijk

cursusgeld voor eigen rekening genomen, anders dan afboekingen van oninbare vorderingen. Betaalt een derde, dan is sprake van een schriftelijke machtiging: de derdenverklaring. Aventus heeft geen fonds van waaruit les- en cursusgeld wordt voldaan.

Thema *In- en uitschrijving en inschrijving van deelnemers in meer dan één opleiding tegelijk*

- Studenten die relatief snel na 1 oktober de instelling hebben verlaten

In de periode oktober t/m december 2018 hebben de volgende aantallen studenten beroepsonderwijs Aventus verlaten:

- Met diploma (*): 163
- Zonder diploma (*): 212, waarvan 24 naar een andere onderwijsinstelling

(*): gerelateerd aan de opleiding waarvoor ze op 1 oktober 2018 stonden ingeschreven

- Studenten die relatief snel na 1 oktober nog zijn ingestroomd

In de periode oktober t/m december 2018 zijn 197 studenten bij Aventus ingestroomd in een beroepsopleiding, die gezien de teldatum van 1 oktober niet voor bekostiging in aanmerking worden gebracht.

- Studenten die relatief snel na 1 februari de instelling hebben verlaten

In de periode februari t/m maart 2019 hebben de volgende aantallen studenten beroepsonderwijs Aventus verlaten:

- Met diploma (*): 126
- Zonder diploma (*): 192, waarvan 27 naar een andere onderwijsinstelling

(*): gerelateerd aan de opleiding waarvoor ze op 1 februari 2019 stonden ingeschreven

- Studenten die relatief snel na 1 februari nog zijn ingestroomd

In de periode 2 februari t/m 31 maart 2019 zijn 105 studenten bij Aventus ingestroomd in een beroepsopleiding, die gezien de teldatum van 1 februari niet voor bekostiging in aanmerking worden gebracht.

- Geïntegreerde trajecten educatie-beroepsonderwijs

In de cursusjaren 2017-2018 en 2018-2019 vinden geen geïntegreerde trajecten plaats.

Thema *De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven*

- Studenten die tijdens het schooljaar van opleiding/leerweg zijn veranderd

In de periode tussen 1 oktober 2018 en 1 januari 2019 zijn in totaal 175 studenten naar een andere opleiding danwel leerweg overgestapt. Daarvan zijn 67 studenten overgestapt naar een andere leerweg en 108 studenten binnen dezelfde leerweg naar een andere opleiding.

In de periode tussen 1 februari 2019 en 1 april 2019 zijn in totaal 174 studenten naar een andere opleiding danwel leerweg overgestapt. Daarvan zijn 60 studenten overgestapt naar een andere leerweg en 114 studenten binnen dezelfde leerweg naar een andere opleiding.

- Horizontale stapeling van diploma's

In het kalenderjaar 2018 hebben 32 studenten meer dan één diploma op hetzelfde niveau behaald.

Thema *Bedrijven of organisaties waarvoor maatwerktrajecten zijn georganiseerd*

Hier gaat het om ontwikkeling van maatwerktrajecten waarvoor een derde, een bedrijf of een andere organisatie, een bijdrage betaalt. Aventus realiseerde in 2018 maatwerktrajecten voor:

- Sutfene (sector Zorg & Welzijn)
- Litop (sector Techniek & Mobiel)
- Gilde BT (sector Techniek & Mobiel)

8.4 Continuïteitsparagraaf

Kengetallen

Kengetal	Jaarrekening	Begroting	MJB	MJB
	2018	2019	2020	2021
Studentenaantal per 1 oktober				
Totaal mbo-studenten	11.194	11.487	11.850	11.964
Totaal vavo- en educatiestudenten/cursisten	911	816	860	860
Totaal aantal studenten/cursisten	12.105	12.303	12.710	12.824
Personele bezetting in fte				
Directie en management	13	13	12	12
Onderwijzend personeel	497	485	491	496
Direct onderwijsondersteunend personeel	85	88	90	91
Indirect onderwijsondersteunend personeel	317	330	333	335
Totaal	912	916	926	934

De meerjarenbegroting is gebaseerd op de studentenaantallen op 1 oktober voorafgaand aan het boekjaar. De begroting 2019 is derhalve gebaseerd op studentenaantal 2018 in het bovenstaande overzicht.

Gebaseerd op de ambitie van Aventus en geplande inspanningen zal het studentenaantal de komende drie jaren naar verwachting stijgen, door meer instroom en een relatief lage uitstroom.

Het aantal indirecte fte's stijgt licht als gevolg van een toename van activiteiten; het aantal directe fte's stijgt door een toename van het aantal studenten:

- Het totaal aantal gewogen studenten per fte stijgt marginaal
- Het aantal gewogen studenten per directe fte (OP/ BOBP) blijft de komende jaren nagenoeg gelijk.

Bovenstaande aantallen studenten en fte's, inclusief inhuur van extern personeel, zijn de grondslagen voor de meerjarenbegroting en kunnen daarmee afwijken van de werkelijke aantallen op de verschillende teldata.

Meerjarenbegroting

Voor de meerjarenbegroting 2020 en 2021 zijn de realisatiecijfers 2018 als basis gebruikt, ten opzichte van de eerder afgegeven meerjarenbegroting kan hierdoor verschil ontstaan in onderstaande tabel.

(in duizenden euro's)	Jaarrekening	Begroting	MJB	MJB
	2018	2019	2020	2021
Activa				
Vaste activa	80.924	80.433	80.433	80.433
Vlottende activa	21.868	22.935	22.612	21.841
Totaal activa	102.791	103.368	103.045	102.274
Passiva				
Groepsvermogen				
Groepsvermogen begin jaar	54.217	55.614	56.537	57.543
Resultaat boekjaar	1.396	924	1.005	1.034
Totaal groepsvermogen	55.614	56.537	57.543	58.577
Vorzieningen	5.960	6.814	6.685	6.080
Langlopende schulden	21.600	20.400	19.200	18.000
Kortlopende schulden	19.617	19.617	19.617	19.617
Totaal passiva	102.791	103.368	103.045	102.274

Aventus staat/raming van baten en lasten (in duizenden euro's)	Jaar-rekening	Begroting	MJB	MJB
	2018	2019	2020	2021
Baten				
Rijksbijdragen	87.167	89.788	92.273	93.052
Overige overheidsbijdragen en subsidies	0	0	0	0
Cursusgelden	1.584	1.685	1.710	1.736
Baten werk in opdracht van derden	1.951	1.916	1.997	2.058
Overige baten	3.324	3.039	3.085	3.131
Totale baten	94.026	96.428	99.065	99.977
Lasten				
Personeelslasten	61.232	63.338	65.775	66.513
Overige personele lasten	7.044	6.179	6.165	6.318
Afschrijvingslasten	4.179	4.411	4.000	4.000
Huisvestingslasten	5.848	6.294	6.388	6.484
Overige lasten	13.240	14.262	14.786	14.738
Totale lasten	91.543	94.484	97.115	98.053
Financiële baten en lasten	-1.086	-1.020	-945	-890
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.397	924	1.005	1.034
Belastingen	-1	0	0	0
Netto resultaat	1.396	924	1.005	1.034

Toelichting:

De Rijksbekostiging volgt met vertraging (T-2) de ontwikkeling van het instellingsaandeel in de landelijke bekostiging. Vanaf 2020 is, evenals in 2019 (behoudens de VSV-prestatiebonus die nog in 2019 wordt afgerekend), rekening gehouden met het vervallen van de variabele bekostiging (prestatiebox) en het ontvangen van bekostiging uitgaande van een goedgekeurde kwaliteitsagenda.

Het aantal fte onderwijzend personeel (OP/ BOBP) volgt de groei van het aantal gewogen studenten. De indirecte fte's stijgen licht, per saldo zal hierdoor het resultaat van Aventus in 2020 en 2021 stijgen. In onderstaande tabel is het aantal fte personeel opgenomen inclusief inhuur van extern personeel.

Kengetallen

Kerngetallen	Jaarrekening	Begroting	MJB	MJB
	2018	2019	2020	2021
Totaal gewogen studenten (DF) *	9.205	9.211	9.408	9.507
Totaal personeelslasten (bedragen * € 1.000)	68.276	69.517	71.940	72.831
FTE AOBP	75	77	77	77
FTE BOBP	85	88	90	91
FTE OP	497	485	491	496
FTE Sectoren	657	651	658	664
FTE Diensten	255	265	268	270
Totaal FTE Aventus	912	916	926	934
Personeelskosten per Fte	74.993	75.877	77.702	78.006
Gewogen studenten (DF) per Fte (totaal)	10,1	10,1	10,2	10,2
Gewogen studenten (DF) per Fte (OP/BOBP)	15,8	16,1	16,2	16,2
Kosten (excl. projecten) per gewogen student (DF)	9.823	10.130	10.189	10.166

(*): Het studentenaantal op 1 oktober voorafgaand aan het genoemde boekjaar.

Intern Risicobeheersings- en controlesysteem

Compliance

Aventus past de Branchecode goed bestuur in het mbo toe en heeft de scheiding tussen bestuur en toezicht en scheiding tussen bestuur en management aangebracht. Het college van bestuur vormt het bevoegd gezag van Aventus.

De raad van toezicht houdt toezicht op het college van bestuur. De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van het college van bestuur zijn vastgelegd in de statuten, het bestuursreglement en de procuratieregeling. De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het reglement raad van toezicht. De manier waarop Aventus vormgeeft aan de horizontale dialoog en klachtenregeling voor externe en interne belanghebbenden is ook vastgelegd.

Wij kennen diverse klachtenregelingen en –commissies op specifieke terreinen die variëren van sociale veiligheid tot specifieke onderwijszaken en tot toepassing van de cao. Ook beschikken we over vertrouwenspersonen en een klokkenluidersregeling.

Medezeggenschap is vormgegeven via een Ondernemingsraad en een Studentenraad. De regels die gelden voor verslaglegging worden daarbij in acht genomen. Aventus voldoet hiermee aan alle eisen die de Branchecode “goed bestuur in het mbo aan een instelling stelt.

Interne audits

Aventus beschikt in 2018 over een onafhankelijke dienst Audit & Compliance die rechtstreeks valt onder het college van bestuur en periodiek rapporteert aan de raad van toezicht. Het auditstatuut en de auditmanual vormen de basis waarop deze onafhankelijke dienst bij de uitoefening van interne audits opereert. Jaarlijks keurt de raad van toezicht het auditjaarplan goed. Ontwikkelingen in zowel risico- en kwaliteitsmanagement zijn aanleiding geweest om de organisatie rondom interne audits anders te gaan organiseren. Vanaf 2019 zal de versterkte afdeling kwaliteitsmanagement audits gaan uitvoeren gericht op de onderwijsprocessen en zal de controller risico-

management risk based (thema)onderzoeken uitvoeren op de beheersing van risico's op alle organisatieniveaus. Hiermee houdt de dienst Audit & Compliance op te bestaan.

Risicomanagement

Visie en beleid

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met het nastreven van doelen en het uitvoeren van activiteiten. Risicobewustzijn helpt bij het bepalen van een strategie gericht op het omgaan met onzekerheden en onverwachte tussentijdse ontwikkelingen. Risicomanagement gaat daarom verder dan het in kaart brengen van risico's. Om verantwoorde beslissingen te kunnen nemen, worden risico's geanalyseerd en gewogen, en vervolgens wordt een aanpak gekozen om de risico's te beheersen. Het is een proces dat continu doorloopt en daarmee een integraal onderdeel is van de beleidscyclus.

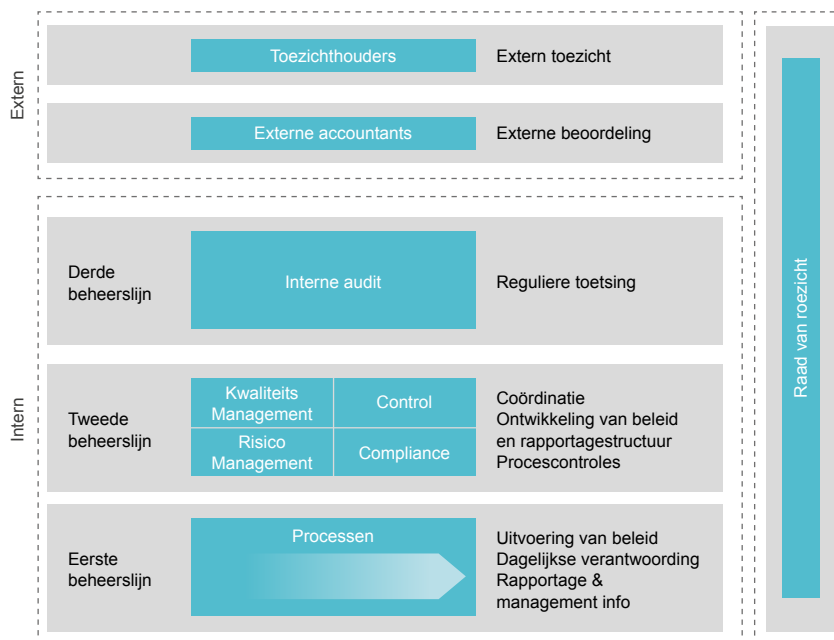
Het raamwerk voor risicomanagement binnen Aventus is opgebouwd vanuit het principe van de '3 Lines of defence'

Uitgevoerde activiteiten

In 2018 zijn risicomanagement workshops gehouden bij de diensten van Aventus. Tevens is opvolging gegeven aan de reeds eerder uitgevoerde workshops die zijn gehouden bij de sectoren. In de voorbereiding op deze workshops is informatie verzameld over potentiële risico's voor de diensten, kijkend vanuit de strategische risico's van Aventus. Hierbij is gebruik gemaakt van:

- de top strategische risico's van Aventus zoals benoemd in 2017
- de strategie Aventus 2016-2022
- de input vanuit de externe accountant

De status van de geïnventariseerde risico's binnen de onderwijssectoren en diensten, inclusief de maatregelen die worden genomen om de risico's te mitigeren, vormen onderdeel van de interne rapportages en zijn daarmee onderdeel van de periodieke bespreking met het CvB. Hiermee is bereikt dat risicomanagement een integraal onderdeel van de planning- en controlcyclus is geworden.

Tenslotte hebben leden van de Raad van Toezicht individueel de top-3 strategische risico's voor Aventus benoemd. Deze risico's zijn in een workshop met de volledige Raad van Toezicht besproken.

Naar aanleiding van de verkregen input vanuit de Raad van Toezicht, maar ook vanuit de gesprekken die zijn gevoerd met de verschillende sectoren en diensten, is vastgesteld dat de reeds benoemde strategische risico's nog steeds actueel zijn en 2 risico's (die deels overlappend zijn) moeten worden samengevoegd. Tevens is vastgesteld dat bij 1 risico voldoende beheersmaatregelen zijn getroffen en het risico derhalve kan vervallen als strategisch risico. Het betreft het strategische risico "ongeautoriseerde wijzigingen in processen en systemen". Deze aanpassingen zijn bekrachtigd in een gezamenlijke vergadering van het AMT en CvB.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De update van onze strategische risico-inventarisatie heeft geleid tot de volgende tien belangrijkste risico's, die gelinkt zijn aan onze strategische koers en cultuurwaarden.

Algemeen (Klaar voor de toekomst):

- niet snel en blijvend in kunnen spelen op veranderingen en concurrentie-ontwikkelingen
- niet kunnen continueren van een goed imago
- ontoereikend integraal calamiteitenplan (business continuïteitsplan)

Basiskwaliteit (Samen werken aan een goede school):

- implementatie van majeure projecten is onvoldoende
- ontoereikende ondersteuning primaire processen door systemen
- onvoldoende resultaatgerichte organisatie
- de processen begeleiden, onderwijzen en examineren zijn niet op orde
- onvoldoende beveiliging privacygevoelige gegevens

Kwaliteit Onderwijs (Jouw route voor maximale groei):

- onvoldoende toekomstgerichtheid van het onderwijs

Goed werkgeverschap:

- ontbreken van voldoende gekwalificeerd personeel

Borging

De hiervoor beschreven strategische risico-inventarisatie is een belangrijke bron voor het initiëren van risk-based onderzoeken in 2019.

Door het Aventus managementteam wordt structureel stilgestaan bij de risico's en de voortgang en effecten van de genomen acties op de gedefiniëerde risico's. Jaarlijks wordt de strategische risico-inventarisatie geëvalueerd en wordt voor geheel Aventus gerapporteerd over het risicomangement. In de reguliere managementrapportages en voortgangsbesprekingen blijft het onderdeel risicomangement separaat aan de orde komen. In 2019 worden de strategische risico's vertaald naar tactische en operationele niveaus met daaraan gekoppeld de maatregelen die nodig zijn om de risico's te mitigeren.

9

Jaarrekening 2018

➤ **Aventus is
financieel gezond**

**Aventus sluit boekjaar 2018 af
met een positief financieel resultaat.**

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	87.167	85.355	83.010
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	0	0	385
3.3 Wettelijke cursusgelden	1.584	1.341	1.433
3.4 Baten werk in opdracht van derden	1.951	2.502	2.563
3.5 Overige baten	3.324	2.597	2.948
Totaal baten	94.026	91.795	90.339
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	68.276	65.253	67.987
4.2 Afschrijvingen	4.179	4.486	4.176
4.3 Huisvestingslasten	5.848	6.488	5.287
4.4 Overige lasten	13.240	13.529	13.778
Totaal lasten	91.543	89.756	91.228
Saldo baten en lasten	2.483	2.039	-889
6 Financiële baten en lasten	-1.086	-1.135	-1.407
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.397	904	-2.296
7 Belastingen	-1	0	-3
8 Resultaat deelnemingen	0	0	0
Nettoresultaat	1.396	904	-2.299

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

(in duizenden euro's)	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	2.483	-890
<i>Gecorrigeerd voor:</i>		
• Afschrijvingen	4.179	4.176
• Waardeverminderingen	0	0
• Mutatie voorzieningen	-658	-470
	3.521	3.706
Veranderingen in vlottende middelen		
• Vorderingen	347	243
• Schulden exclusief kredietinstellingen	270	246
	617	489
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	6.621	3.305
Ontvangen interest	26	69
Betaalde interest	-1.091	-1.195
Betaalde belastingen	-1	-3
	-1.066	-1.129
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	5.555	2.176
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-3.749	-4.199
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3.749	-4.199
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aangaan langlopende leningen	0	0
Aflossing langlopende leningen	-1.781	-1.853
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.781	-1.853
Mutatie liquide middelen	25	-3.876

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2018

(in duizenden euro's)	2018	2017
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de instelling	1.396	-2.299
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling	0	0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	1.396	-2.299

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Aventus, gevestigd te Apeldoorn, Laan van de Mensenrechten 500, is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 08081144. De voornaamste activiteiten van Aventus bestaan uit het verzorgen van middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneducatie. Stichting ROC Aventus staat aan het hoofd van de groep. De financiële gegevens van Aventus Detachering B.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De cijfers over 2017 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken. Het betreft de herrubricering van kosten voor uitbesteed onderwijs aan de SPA-groep voor € 1,6 miljoen. Deze kosten zijn in de jaarrekening van 2017 opgenomen onder de personeelslasten (personeel niet in loondienst) en zijn in de jaarrekening van 2018 bij de vergelijkende cijfers voor 2017 opgenomen onder de overige lasten (administratie- en beheerskosten).

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Prestentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de organisatie.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De waarderingsgrondslag van voorzieningen is naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereist schattingen en veronderstellingen.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en haar groepsmaatschappij en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Belangen die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte resultaten. De groepsmaatschappij is integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van de derde afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht. Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappij wordt verwezen naar de toelichting op pagina 90.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handels-schulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financiële verplichtingen, handels- en overige schulden en derivaten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten.

Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt als zijn economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat, en het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten afgeleide instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract omdat niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Van het basiscontract gescheiden derivaten worden, in overeenstemming met de waardingsgrondslag voor derivaten waarop geen kostprijs hedge accounting wordt toegepast, gewaardeerd tegen kostprijs of lagere reële waarde.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten, contractbreuk zoals het niet nakomen van betalingsverplichtingen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan of waarschijnlijk tot een financiële reorganisatie zal overgaan. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering overwogen. Voorbeelden hiervan zijn, een verlaging van de kredietwaardigheid van de andere partij zijnde de rechtspersoon of schuldenaar van het uitgegeven instrument of een daling van de reële waarde van een financieel actief beneden de kostprijs of geamortiseerde kostprijs.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van de stichting van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstreckte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Na eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast. Aventus past kostprijs hedge accounting toe voor renteswaps.

Renteswaps worden afgesloten ter afdekking van de variabiliteit van toekomstige kasstromen van opgenomen variabel rentende leningen. De eerste waardering van renteswaps vindt plaats tegen reële waarde. Zolang de renteswaps betrekking hebben op toekomstige rentekasstromen van opgenomen leningen, worden de renteswaps niet geherwaardeerd. Zodra de afgedekte toekomstige rentekasstromen van opgenomen leningen leiden tot verantwoording van de rentelasten in de staat van baten en lasten, worden de met de renteswaps samenhangende (overlopende) rente baten en lasten in dezelfde periode in de staat van baten en lasten verwerkt. De onderneming documenteert de hedgerelaties in generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedge respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges. Van ineffectiviteit is sprake indien de omvang van de renteswaps groter is dan de

afgedekte posities. Een verlies voor het percentage van de grotere omvang van de renteswaps ten opzicht van de afgedekte posities wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde in de staat van baten en lasten verantwoord. Indien renteswaps niet langer voldoen aan de voorwaarden voor hedge accounting, aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of verlies dat nog niet in de staat van baten en lasten is verantwoord, wordt in de balans opgenomen als overlopende post totdat de afgedekte verwachte kasstromen plaatsvinden. Indien deze kasstromen naar verwachting niet meer zullen plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of verlies direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen 40 jaar
- Kantoorinventaris 10 jaar
- School- en praktijkinventaris 10 tot 20 jaar
- Machines en apparatuur 7 tot 15 jaar
- Hardware 3 tot 5 jaar
- Audiovisuele middelen 5 jaar
- Software 3 jaar

- Voertuigen 5 jaar
- Overige vaste bedrijfsmiddelen 5 jaar

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties en dergelijke wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen als sprake is van wijzigingen in omstandigheden waardoor de vraag ontstaat of de boekwaarde van een actief terugverdiend kan worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief per balansdatum te vergelijken met de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid is de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige vrije kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van zowel de actuele marktinschattingen van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief of de kasstroomgenererende eenheid.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde wordt een bijzondere waardevermindering verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de geschatte realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden verwerkt in het resultaat.

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze staan ter vrije beschikking, tenzij anders is vermeld.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen kunnen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen worden gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Het publieke vermogen wordt aangewend voor en gevormd uit publieke activiteiten en private activiteiten in het verlengde van de publieke taak. Het private vermogen wordt aangewend voor en gevormd uit private activiteiten. Het private vermogen is opgebouwd uit vermogens van eerder met Aventus of diens rechtsvoorgangers gefuseerde organisaties.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen tenzij anders vermeld.

Onder de voorzieningen worden de personeel voorzieningen en de voorziening groot onderhoud gepresenteerd.

Wachtgeldvoorziening

De wachtgeldvoorziening is een voorziening voor te betalen (toekomstige) wachtgelden inzake de wettelijke en bovenwettelijke werkloosheidsuitkering. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de (toekomstige) te betalen wachtgelden rekening houdend met de verwachte duur dat de betreffende personen gebruik zullen maken van deze regeling.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van

het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopen- de activiteiten van de onderneming.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuit- keringen. De voorziening betreft de contante waarde (3,0%) van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening Duurzame Inzetbaarheid

Op basis van de in de CAO MBO opgenomen regeling voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers heeft Aventus een voorziening opgenomen uit hoofde van de nieuwe regeling seniorenverlof. Medewerkers komen in aanmerking vanaf het moment dat hij voldoet aan de voorwaarden dat hij 57 jaar of ouder is, de werknemer direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende tenminste 5 jaar aaneengesloten in dienst bij werkgever is die valt onder de verwerkingssfeer van de cao en de werknemer een werktijdfactor heeft van ten minste 0,4 bij de werkgever.

De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de (toekomstige) werkgevers- bijdragen rekening houdend met de verwachte duur dat de betreffende personen gebruik zullen maken van deze regeling, blijfkans en leeftijd. De voorziening wordt opgebouwd in de 5 jaren voorafgaand aan het moment dat de medewerker van de regeling gebruik kan maken.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onder- houd, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Het saldo van projecten uit hoofde van werk in opdracht van derden leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald. Een eventueel noodzakelijke voorziening op een project uit hoofde van werk in opdracht van derden wordt gepresenteerd onder de voorziening verlieslatende contracten onder de voorzieningen.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn gespreid. In de jaarrekening van Aventus zijn de deelnemersbijdragen opgenomen onder de overige baten.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs, contractonderzoek en overige) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum (de zogeheten percentage of completion methode). Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden. Voor een eventueel verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen die is gepresenteerd als voorziening verlieslatende contracten.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Op balansdatum wordt hiertoe een verplichting opgenomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht

De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Nederlandse pensioenregelingen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen en is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP). Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de instelling de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de instelling zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien de omstandigheden bij het pensioenfonds daar aanleiding toe geven kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

Alle pensioenfondsen maken vanaf 2015 gebruik van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. Deze beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalfmaandse dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad volgens deze nieuwe systematiek bedraagt 97,0% per 31 december 2018 (101,5% per 31 december 2017).

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Leasing

Aventus kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als Aventus optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

1.1.2 Materiële vaste activa

(in duizenden euro's)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2018					
• Aanschafprijs	104.898	11.979	30.535	83	147.495
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-43.102	-382	-22.657	0	-66.141
Boekwaarde	61.796	11.597	7.878	83	81.354
Mutaties in de boekwaarde					
• Investerings	471	79	3.199	0	3.749
• Aanschafprijs desinvesteringen	0	0	-6.351	0	-6.351
• Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	0	6.351	0	6.351
• Afschrijvingen	-1.955	-10	-2.214	0	-4.179
• Overige mutaties	0	83	0	-83	0
Saldo mutaties	-1.484	152	985	-83	-430
Stand per 31 december 2018					
• Aanschafprijs	105.369	12.141	27.383	0	144.893
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-45.057	-392	-18.520	0	-63.969
Boekwaarde	60.312	11.749	8.863	0	80.924

Toelichting Gebouwen

Onder de investeringen gebouwen zijn in 2018 de stichtingskosten (laatste termijn) voor een nieuwe sportzaal en een verbouwing aan de Musschenbroekstraat te Apeldoorn opgenomen. De totale investering van de nieuwe sporthal is € 2,2 miljoen geworden waarvan € 0,1 miljoen in 2018.

Toelichting Terreinen

Op terreinen wordt niet afgeschreven, enkel op terreinvoorzieningen. In 2017 en 2018 is het terrein aan de Musschenbroekstraat opnieuw ingericht voor een totaal bedrag van € 0,2 miljoen waarvan € 0,1 miljoen in 2018. Over dit bedrag wordt afgeschreven.

Toelichting Inventaris

De desinvesteringen inventaris betreft vooral een opschoning van afgeschreven kantoor- en schoolinventaris welke niet meer in de schoolgebouwen aanwezig is. Deze desinvesteringen zijn na een inventarisatie, in samenwerking met de dienst Bedrijfsvoering, in kaart gebracht.

Overzicht WOZ-waarde gebouwen en terreinen in eigendom

	Plaats	WOZ-waarde 2018 (in duizenden euro's)
Laan van de Mensenrechten 500	Apeldoorn	42.891
Kayersdijk 10B (parkeergarage)	Apeldoorn	9.017
Musschenbroekstraat 20	Apeldoorn	5.920
Snipperlingsdijk 1	Deventer	4.754
Middelweg150	Deventer	3.736
Stationsplein 20	Zutphen	4.220
Totaal		70.538

De waarde onroerend zaak hiervan is per locatie weergegeven op basis van de meest recente beschikking over boekjaar 2018 (peildatum 01-01-2017).

Toelichting op waardevermindering

Voor vaste activa waarop RJ 121 van toepassing is dient op iedere balansdatum beoordeeld te worden of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. Verder dient iedere balansdatum beoordeeld te worden of er enige indicatie is dat een in een eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

In 2013 heeft Aventus enkele indicaties onderkend voor een bijzondere waardevermindering. Naar aanleiding hiervan heeft Aventus een impairment-test uitgevoerd. Op grond van de uitkomsten van deze test is in de jaarrekening 2013 een bijzondere waardevermindering van in totaal € 16,1 miljoen verantwoord.

Aventus heeft ultimo 2018 opnieuw beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering. Daarnaast heeft Aventus beoordeeld of er enige indicatie is dat het in eerdere jaren verantwoorde bijzondere waardeverminderingverlies heeft opgehouden te bestaan of is verminderd.

In dit kader is beoordeeld of:

- de marktwaarde van het actief beduidend meer is gedaald dan op grond van normale veroudering mag worden verwacht;
- er zich gedurende het boekjaar belangrijke veranderingen hebben voorgedaan of deze zich in de nabije toekomst zullen voordoen;
- de marktrentes aanzienlijk zijn gestegen;
- er sprake is van economische veroudering van het actief;
- er sprake is van belangrijke veranderingen in het gebruik van het actief;
- er sprake is van aanwijzingen dat de economische prestaties van het actief beduidend minder zijn of minder zullen zijn dan de onderneming verwacht.

Uit deze beoordeling komen geen aanwijzingen naar voren voor een substantieel hogere of lagere bijzondere waardevermindering met een duurzaam karakter.

Er is tevens geen sprake geweest van een schattingswijziging bij het bepalen van de realiseerbare waarde.

Aventus heeft derhalve geconcludeerd dat er geen sprake is van indicatoren waaruit blijkt dat de in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindingsverlies heeft op houden te bestaan of is verminderd.

1.2.2 Vorderingen

(in duizenden euro's)		2018	2017
1.2.2.1	Debiteuren	1.020	1.381
1.2.2.10	Overige vorderingen		
	• Te amortiseren resultaten	0	22
	• Overige vorderingen	259	320
		259	342
1.2.2.15	Overlopende activa, uitsplitsing		
	• Nog te ontvangen interest	14	25
	• Overlopende activa overige	1.654	1.580
		1.668	1.605
1.2.2.16	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-124	-124
		2.823	3.204

Voorziening wegens oninbaarheid (1.2.2.16)

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de debiteuren en is als volgt:

(in duizenden euro's)		2018	2017
1.2.2.16	Stand per 1 januari	124	122
	Onttrekking	-44	-99
	Dotatie	44	101
	Stand per 31 december	124	124

1.1.3 Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa is een vordering op het ministerie van OCW opgenomen voor € 1. Het gaat hierbij om vorderingen inzake loonheffing en ABP-premies die pas opeisbaar zijn bij opheffing van de instelling. In 1993 is daarom besloten een voorziening te treffen, waardoor de vordering op het ministerie van OCW wordt teruggebracht tot het symbolische bedrag van € 1.

Toelichting bij Debiteuren (1.2.2.1)

Onder de post debiteuren zijn alle in rekening gebrachte vorderingen opgenomen, dus inclusief studenten en vorderingen die uit handen zijn gegeven aan het incassobureau.

Onder de post debiteuren zijn verder geen bedragen opgenomen voor vorderingen met een resterende looptijd langer dan één jaar.

Toelichting bij Overige vorderingen (1.2.2.10) en Overlopende activa (1.2.2.16)

Onder de overige vorderingen en overlopende activa zijn geen bedragen opgenomen voor vorderingen met een resterende looptijd langer dan één jaar.

Toelichting bij Te amortiseren resultaten (1.2.2.10)

In 2011 is er een renteswap beëindigd en voor een bedrag van € 1,7 miljoen afgekocht. Dit bedrag is opgenomen onder de overige vorderingen en is tot 1 februari 2018 geamortiseerd over de oorspronkelijke looptijd van de swap.

1.2.4 Liquide middelen

(in duizenden euro's)		2018	2017
1.2.4.1	Kasmiddelen	6	8
1.2.4.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	19.038	19.011
		19.044	19.019

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Aventus.

2.1 Groepsvermogen

(in duizenden euro's)	Algemene reserve			Bestemmingsreserve			Totaal
	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal	Bestemmings-reserve privaat	Onverdeeld resultaat	Totaal	
Stand per 1 januari 2017	56.864	-1.148	55.716	801	0	801	56.517
Resultaat boekjaar	0	-2.299	-2.299	0	0	0	-2.299
Resultaatbestemming	-1.148	1.148	0	0	0	0	0
Stand per 1 januari 2018	55.716	-2.299	53.417	801	0	801	54.218
Resultaat boekjaar	0	1.396	1.396	0	0	0	1.396
Resultaatbestemming	-2.299	2.299	0	0	0	0	0
Stand per 31 december 2018	53.417	1.396	54.813	801	0	801	55.614

Publieke activiteiten zijn volgens Aventus activiteiten gericht op publieke doelen, zoals in de WEB omschreven. Aventus ziet inburgering en re-integratie als publieke activiteiten, omdat deze door de overheid worden gefinancierd. Private taken bij Aventus zijn bijvoorbeeld contractactiviteiten voor bedrijven.

Het publieke vermogen wordt aangewend voor en gevormd uit publieke activiteiten en private activiteiten in het verlengde van de publieke taak. Het private vermogen wordt aangewend voor en gevormd uit private activiteiten.

Het private vermogen is opgebouwd uit vermogens van eerder met Aventus of diens rechtsvoorgangers gefuseerde organisaties en uit de financiële resultaten van voormalig Aventus Carrière & Employability Centre bv.

Bestemmingsfondsen zijn binnen Aventus niet aanwezig.

Het positieve geconsolideerde resultaat van het verslagjaar wordt als volgt toegevoegd aan het eigen vermogen:

- Dotatie aan het publieke vermogen € 1,4 miljoen.

2.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de debiteuren en is als volgt:

	Saldo 01-01-2018	Dotaties 2018	Onttrekkingen 2018	Vrijval 2018	Saldo 31-12-2018	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
(in duizenden euro's)		BIJ	AF	AF			
2.2.1 Personeelsvoorzieningen:							
2.2.1.1 • Voorziening wachtgeld	1.610	281	345	80	1.466	360	1.106
2.2.1.2 • Voorziening duurzame inzetbaarheid	1.326	378	124	0	1.580	185	1.395
2.2.1.4 • Voorziening jubileumuitkering	574	92	79	0	587	63	524
	3.510	751	548	80	3.633	608	3.025
2.2.2 Onderhoudsvoorziening	3.108	482	1.263	0	2.327	500	1.827
Totaal voorzieningen	6.618	1.233	1.811	80	5.960	1.108	4.852

Personeelsvoorzieningen (2.2.1)

Voorziening wachtgeld

De wachtgeldvoorziening is een voorziening voor te betalen (toekomstige) wachtgeld in zake de wettelijke en bovenwettelijke werkloosheidsuitkering. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de (toekomstige) te betalen wachtgeld rekening houdend met de verwachte duur dat de betreffende personen gebruik zullen maken van deze regeling. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening jubileumuitkering is opgenomen rekening houdend met toekomstig verloop van werknemers, verwachte salarisstijgingen en is berekend tegen de contante waarde van de verplichtingen. Bij de berekening is rekening gehouden met een disconteringsrente van 3,0% (2017: 3,0%).

Voorziening Duurzame Inzetbaarheid

Op basis van de in de CAO MBO opgenomen regeling voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers heeft Aventus een voorziening opgenomen uit hoofde van de nieuwe regeling seniorenverlof. Medewerkers komen in aanmer-

king vanaf het moment dat hij voldoet aan de voorwaarden dat hij 57 jaar of ouder is, de werknemer direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende tenminste 5 jaar aaneengesloten in dienst bij werkgever is die valt onder de verwerkings sfeer van de cao en de werknemer een werktijdfactor heeft van ten minste 0,4 bij de werkgever.

De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de (toekomstige) werkgeversbijdragen rekening houdend met de verwachte duur dat de betreffende personen gebruik zullen maken van deze regeling, blijf kans en leeftijd. De voorziening wordt opgebouwd in de 5 jaren voorafgaand aan het moment dat de medewerker van de regeling gebruik kan maken.

Onderhoudsvoorziening (2.2.2)

De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan voor de gebouwen van Aventus. De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op de gebouwen. De voorziening voor onderhoudskosten is voornamelijk langlopend. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

2.3 Langlopende schulden

(in duizenden euro's)

2.3.3 Kredietinstellingen	Bedrag lening 01-01-2018	Aangegane leningen o/g 2018	Aflossingen 2018	Bedrag lening 31-12-2018	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar	Langlopend deel >5 jaar	Resterende looptijd in jaren	Rentevoet
Lening ING	581	0	581	0	0	0	0	-	5,3%
Lening Rabobank	24.000	0	1.200	22.800	1.200	4.800	16.800	19	1 mnds Euribor
	24.581	0	1.781	22.800	1.200	4.800	16.800		

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het langlopende deel van de leningen per 31 december 2017	22.800
Het langlopende deel van de leningen per 31 december 2018	21.600

Kredietinstellingen (2.3.3)

In januari 2018 heeft er een extra aflossing plaatsgevonden van de nog lopende lening bij de ING bank van 5% van de nominale waarde. Deze aflossing is meegenomen in het saldo aflossingsverplichtingen lopende boekjaar. Door de reguliere aflossing en de extra aflossing is deze lening in 2018 in zijn geheel afgelost.

De overeengekomen rente van de lening bij de Rabobank heeft, met een restwaarde van € 22,8 miljoen per 31 december 2018, geen herzieningsdata. De reële waarde van bovenstaande lening bij de Rabobank wijkt niet noemenswaardig af van de geamortiseerde waarde zoals in de balans opgenomen.

Ter afdekking van het renterisico van deze lening bij de Rabobank zijn renteswaps afgesloten bij de Rabobank. Het betreft:

- een renteswap van € 6,3 miljoen (per 31 december 2018) welke is ingegaan per 26 april 2011 met een looptijd tot 1 mei 2024 (vaste rente 3,580%)
- een renteswap van € 6,3 miljoen (per 31 december 2018) welke is ingegaan per 26 april 2011 met een looptijd tot 1 mei 2026 (vaste rente 3,656%)
- een renteswap van € 10,0 miljoen (per 31 december 2018) welke is ingegaan per 1 februari 2014 met een looptijd tot 1 mei 2021 (vaste rente 4,065%).

Voor meer informatie over de renteswaps wordt verwezen naar de 'Financiële instrumenten' (pagina 84).

In 2011 is de renteswap van € 17,7 miljoen (per 1 februari 2011) met een looptijd tot 1 februari 2018 (vaste rente 4,855%) per 26 april 2011 beëindigd en voor een bedrag van € 1,7 miljoen afgekocht. Dit bedrag was (verminderd met amortisaties) opgenomen onder overlopende activa en is tot 1 februari 2018 geamortiseerd over de oorspronkelijke looptijd van de swap.

Door aan de documentvereisten te voldoen en het meelopen van de renteswaps in aflossing met de leningen is de renteswap effectief en wordt er kostprijs hedge accounting toegepast.

De lening bij de Rabobank met een resterende waarde van € 22,8 miljoen per 31 december 2018 is door het waarborgfonds geborgd in het B-traject wat betekent dat de lening destijds is geborgd na beoordeling van de financiële positie van Aventus.

Op 31 december 2018 bedraagt de opgegeven reële waarde van de eerder genoemde renteswaps € 3,1 miljoen negatief (31 december 2017: € 4,0 miljoen negatief). Deze waarde is op basis van de toepassing van kostprijs hedge accounting niet verantwoord in de balans en staat van baten en lasten.

2.4 Kortlopende schulden

(in duizenden euro's)		2018	2017
2.4.3	Kredietinstellingen	1.200	1.781
2.4.8	Crediteuren	3.408	4.076
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
	• Loonbelasting	2.194	2.156
	• Omzetbelasting	20	28
	• Premies sociale verzekeringen	841	797
		3.055	2.980
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	789	764
2.4.12	Overige kortlopende schulden	13	25
2.4.19	Overlopende passiva, uitsplitsing		
	• Vakantiegeld en verlofdagen	2.671	2.577
	• Vooruitontvangen:		
	- subsidies OCW/LNV geormerkt	2.200	2.050
	- subsidies OCW/LNV ongeormerkt	599	277
	- wettelijk cursusgelden	571	684
	- projectgelden derden	519	489
	- (studenten)bijdragen	439	337
	• Spaarverlof	244	315
	• Nog te betalen rente	174	187
	• Overige overlopende passiva	3.735	3.399
		11.152	10.315
		19.617	19.941

Toelichting bij Kredietinstellingen (2.4.3)

Het saldo van de kredietinstellingen zijn de aflossingsverplichtingen voor langlopende schulden korter dan 1 jaar.

Toelichting bij Overlopende passiva (2.4.19)

• Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV

De geormerkte vooruitontvangen subsidies OCW (€ 2,2 miljoen) zijn subsidies welke nog te besteden zijn per 31 december 2018 en zijn gespecificeerd in model G (doelsubsidies OCW), waarvan:

- vooruitontvangen subsidies OCW zonder verrekeningsclausule € 0,4 miljoen (G1)
- vooruitontvangen subsidies OCW met verrekeningsclausule € 1,8 miljoen (G2)

De ongeormerkte vooruitontvangen subsidies OCW/LNV zijn subsidies welke nog te besteden zijn per 31 december 2018 (€ 0,6 miljoen) en zijn gespecificeerd in het overzicht 'Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV ongeormerkt'.

• Overige overlopende passiva

Onder de overige overlopende passiva is zowel voor 2018 als voor 2017 een bedrag van ruim € 3,2 miljoen opgenomen als nog te betalen kosten.

Overzicht (doel)subsidies OCW

(in euro's)

G1 - Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Regeling OCW-subsidies art. 13, lid 2 sub a

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Kosten t/m 2018	Nog te besteden ultimo 2018	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
							geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
(in duizenden euro's)								
Subsidie voor studieverlof BVE 2017	2017	diversen	221.716	221.716	215.546	6.170		X
Subsidie voor studieverlof BVE 2018	2018	diversen	288.835	288.835	120.620	168.215		X
Zij-instroom 2016	2016	diversen	220.000	220.000	220.000	0	X	
Zij-instroom 2017	2017	diversen	180.000	180.000	156.747	23.253		X
Zij-instroom 2018	2018	diversen	171.970	171.970	81.357	90.613		X
Voorz. leermiddelen minimagezinnen 2017	2017	849887	212.621	212.621	212.621	0	X	
Voorz. leermiddelen minimagezinnen 2018	2018	926422	218.090	218.090	97.700	120.390		X
(DUS-I) Gelijke kansen in het Onderwijs	2018	GKO17028	59.396	59.396	25.000	34.396		X
			1.572.628	1.572.628	1.129.591	443.037		

G2 - Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
Regeling OCW-subsidies art. 13, lid 2 sub b

G2-A Aflopend per ultimo 2018

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-2018	Ontvangen t/m 2018	Kosten 2018	Totale kosten t/m 2018	Te verrekenen ultimo 2018
Schoolmaatschappelijk werk 2017	2017	804604	368.305	89.620	368.305	89.620	368.305	0
			368.305	89.620	368.305	89.620	368.305	0

G2 - Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
Regeling OCW-subsidies art. 13, lid 2 sub b

G2 -B Doorlopend tot in 2019 en verder

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-2018	Ontvangen t/m 2018	Kosten 2018	Totale kosten t/m 2018	Te verrekenen ultimo 2018
VSV Stedendriehoek 2017-2020	2016	17732U	1.969.060	687.007	1.476.795	461.477	759.000	717.795
Schoolmaatschappelijk werk 2018	2018	874338	403.004	0	403.004	287.081	287.081	115.923
(DUS-I) RIF - SAM college	2016	940591	760.543	251.272	570.407	146.357	313.384	257.023
(DUS-I) RIF - All you can learn	2017	1190841	1.837.255	593.637	1.010.490	345.220	394.622	615.868
(DUS-I) Doorstroom MBO-HBO	2018	DHBO19003	199.334	0	49.834	0	0	49.834
			5.169.196	1.531.916	3.510.530	1.240.135	1.754.087	1.756.443

Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV ongeoormerkt

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-2018	Ontvangen t/m 2018	Kosten 2018	Totale kosten t/m 2018	Te verrekenen ultimo 2018
Omschrijving								
Kwaliteitsafspraken 2017 Excellentie	2017	786116	510.314	41.154	510.314	41.154	510.314	0
Kwaliteitsafspraken 2018 Excellentie	2018	862435	523.518	0	523.518	523.518	523.518	0
Kwaliteitsafspraken 2017	2017	785940	3.474.371	236.058	3.474.371	236.058	3.474.371	0
Kwaliteitsafspraken 2018	2018	862373	4.011.115	0	4.011.115	3.412.386	3.412.386	598.729
Resultaatafhankelijk budget 2018 studiew.	2018	935979	1.991.122	0	1.991.122	1.991.122	1.991.122	0
Resultaatafhankelijk budget 2018 VSV	2018	936099	1.020.660	0	1.020.660	1.020.660	1.020.660	0
			11.531.100	277.212	11.531.100	7.224.898	10.932.371	598.729

Financiële instrumenten

Algemeen

De organisatie maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de organisatie blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen voornamelijk financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De organisatie handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de organisatie verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn niet geconcentreerd bij één of enkele grote afnemers. De organisatie heeft adequate procedures inzake acceptatie, aanmaning en incasso om kredietrisico's te beheersen.

Renterisico en kasstroomrisico

De organisatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de onderneming risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico. Om de variabiliteit van de variabel rentende leningen te beperken heeft de onderneming rentederivaten afgesloten.

De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Indien de waarde van de hedge terug loopt wordt op lange termijn bepaald of nieuwe renteswaps worden afgesloten of het renterisico wordt geaccepteerd.

Ultimo 2018 staan de volgende afgeleide instrumenten uit:

Transactienummer	Hoofdsom (in duizenden euro's)	Te betalen rente	Te ontvangen rente	Startdatum	Einddatum	Marktwaarde (in duizenden euro's)
CD17695556	8.833	3,580 %	3m EURIBOR	26-04-2011	02-05-2024	-975
CD17695936	8.833	3,656 %	3m EURIBOR	26-04-2011	04-05-2026	-1.161
CD17695347	12.533	4,065 %	3m EURIBOR	01-02-2014	03-05-2021	-996

Alle derivaten betreffen plain vanilla interest rate swaps waarbij de organisatie een vaste rente betaalt en een variabele rente gebaseerd op Euribor ontvangt.

Prijrisico

Gezien het karakter van de instelling is het prijrisico gering.

Marktwaarde

De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan met uitzondering van de renteswaps, welke niet in de balans tot uitdrukking komen als gevolg van het toepassen van kostprijs hedge accounting.

Liquiditeitsrisico

Aventus is door de bank als professionele cliënt (onder de Wet op het financieel toezicht) aangemerkt. Daarom geldt onder de afgesloten Overeenkomst Financieel Derivaten (OFD) geen automatische collateral bijstortverplichting (Margin Call) in tegenstelling tot de ISDA documentatie (met name onder een Credit Support Annex of CSA). Dit laat onverlet dat op grond van de Algemene Bankvoorwaarden extra zekerheden gevraagd kunnen worden.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangaan ter zake van huur en operationele leasing.

Als gevolg van de lease van personenauto's bedraagt de contractuele verplichting ultimo balansdatum € 57.000 (2017: € 24.000), waarvan voor het jaar 2019 de verplichting € 14.000 bedraagt (2017: € 23.000) en de verplichting tussen 1 en 5 jaar bedraagt € 43.000 (2017: € 1.000).

De meerjarige verplichtingen uit huurovereenkomsten zijn voor 2019 circa € 0,6 miljoen (2018: 0,7 miljoen).

Garanties

Stichting ROC Aventus heeft zich garant gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds BVE voor maximaal 2% van de jaarlijkse rijksbijdrage indien laatstgenoemde niet aan haar borgstellingsverplichtingen kan voldoen.

Fiscale eenheid

Stichting ROC Aventus en Aventus Detachering bv vormen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De omzetbelasting is in elk van de entiteiten opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de omzetbelasting geldende fiscale faciliteiten.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

3.1 Rijksbijdragen

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
• Rijksbijdrage sector bve	77.889	75.925	73.552
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	77.889	75.925	73.552
• OCW subsidies geormerkt	2.053	1.210	1.605
• OCW subsidies ongeormerkt	7.225	8.220	7.853
3.1.2 Overige subsidies OCW	9.278	9.430	9.458
	87.167	85.355	83.010

De stijging van de rijksbijdragen in 2018 ten opzichte van begroting wordt met name veroorzaakt door een bijstelling van de bekostiging door de loon- en prijscompensatie, mede als gevolg van de nieuwe CAO BVE per 1 oktober 2018. De stijging ten opzichte van 2017 wordt, naast de bijstelling van de loon- en prijscompensatie, veroorzaakt een hogere rijksbijdrage OCW door hogere studentenaantallen bij Aventus in 2016, met als gevolg een stijging van het (landelijk) marktaandeel van Aventus. Hierdoor is de bekostiging in 2018 gestegen (T-2 effect).

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3.2.1 Gemeentelijke bijdrage educatie	0	0	385
	0	0	385

Doordat er in 2018 geen educatieactiviteiten zijn geweest is er geen omzet gerealiseerd.

3.3 Wettelijke cursusgelden

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3.3.2 Cursusgelden sector MBO	1.584	1.341	1.433
	1.584	1.341	1.433

De cursusgelden sector MBO betreffen de van de deeltijd- en vavo studenten geïnde wettelijke cursusgelden. Het verschil met 2017 wordt verklaard door een stijging van deze studenten. De hoger omzet ten opzichte van de begroting wordt verklaard door meer tussentijdse instroom.

3.4 Baten werk in opdrachten van derden

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3.4.1.1 Contractonderwijs t.b.v. bedrijven	389	302	306
3.4.1.2 Contractonderwijs t.b.v. inburgering	1.562	2.200	2.257
	1.951	2.502	2.563

De daling van de inburgeringsactiviteiten in 2018 ten opzichte van de begroting 2018 en realisatie 2017 wordt veroorzaakt door een hogere uitstroom van particuliere (inburgerings)studenten en een lagere instroom van het aantal particuliere nieuwe (inburgerings)studenten dan in 2017. De overige contractactiviteiten in 2018 zijn ten opzichte van de begroting en realisatie 2017 licht gestegen.

3.5 Overige baten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3.5.1 Verhuur	165	159	161
3.5.2 Detachering personeel	495	370	360
3.5.6 Ouderbijdragen	577	588	560
3.5.7 Projecten werk voor derden	523	132	397
3.5.10 Overige	1.564	1.348	1.470
	3.324	2.597	2.948

De realisaties voor de posten opgenomen onder de overige baten in 2018 liggen bijna € 0,4 miljoen hoger lager dan in 2017 en ruim € 0,7 miljoen hoger dan de begroting. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door nieuwe detachingscontracten van eigen personeel met derden en een lichte stijging van de overige baten. De baten opgenomen onder 3.5.10 betreft met name omzet voor extern gefinancierde onderwijsactiviteiten ten behoeve van Rutte-leerlingen (€ 0,6 miljoen) en diverse overige onderwijsactiviteiten waarbij vergoedingen tegenover staan. Al deze baten liggen in lijn met de begroting en realisatie 2017.

4.1 Personeelslasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
• Brutolonen en salarissen	47.541	45.870	46.813
• Sociale lasten	6.611	6.834	6.312
• Pensioenpremies	7.080	7.159	6.796
4.1.1 Lonen en salarissen	61.232	59.863	59.921
• Dotaties personele voorzieningen	751	800	785
• Personeel niet in loondienst	2.667	1.232	4.381
• Overige personeelslasten	4.503	3.798	4.072
• Onttrekkingen / vrijval personele voorzieningen	-629	-440	-909
4.1.2 Overige personele lasten	7.292	5.390	8.329
4.1.3 Af: uitkeringen	-248	0	-263
	68.276	65.253	67.987

De brutolonen en salarissen zijn in verhouding (ruim 1,6%) iets meer gestegen dan de ingezette fte's (Stichting ROC Aventus en Aventus Detachering BV stijging van 0,9%). Belangrijkste reden hiervoor is met name de Algemene Salaris Maatregel zoals die uit de nieuwe CAO afspraken voortvloeien: een stijging van de salarissen met 2,6% per 1-10-2018.

De sociale lasten zijn meegestegen met de hogere uitbetaalde brutolonen en salarissen. Bovendien zijn de premiepercentages voor 2018 gestegen ten opzichte van 2017. Ook is de gedeeltelijk verhaalde WGA-premie vanaf oktober een volledige werkgeverspremie geworden.

Daarnaast zijn in 2018 de pensioenpremies gestegen met circa 5%. Deze premieverhoging was al eerder (voor een aantal jaren vooruit) aangekondigd, om de dekkingsgraad van het ABP te verhogen. Daarnaast geldt ook hier dat de verhoogde salarissen meetellen in de pensioengrondslagen in 2018.

In 2018 is er in totaal bijna € 0,8 miljoen gedoteerd aan de personele voorzieningen voor:

- te betalen toekomstige wachtgeldten opgenomen inzake de wettelijke en bovenwettelijke werkloosheidsuitkering;
- voorziening voor duurzame inzetbaarheid;
- de voorziening jubileumuitkering

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn in 2018 ruim € 1,7 miljoen lager dan in 2017. Dit wordt voor het overgrote deel veroorzaakt doordat er in 2018 veel minder interim management is ingehuurd, met name voor extra inzet als gevolg van de roosterproblemen in 2017. Ten opzichte van de begroting zien we dat de hogere realisatie vooral wordt veroorzaakt door extra inhuur interim management en medewerkers ten behoeve van uitbreiding van een aantal opleidingstrajecten.

Verdeling formatie Stichting ROC Aventus voor 2018 (exclusief LIO/stagiaires)

Functie categorie	2018		2017	
	aantal fte	% verdeling	aantal fte	% verdeling
AOBP	243,5	32,5%	242,2	33,5%
<i>Primair proces:</i>				
BOBP	91,1	12,2%	88,7	12,3%
OP	413,4	55,3%	391,4	54,2%
Totalen	748,0	100,0%	722,3	100,0%

Verdeling formatie Aventus Detachering bv voor 2018

Functie categorie	2018		2017	
	aantal fte	% verdeling	aantal fte	% verdeling
AOBP	39,8	28,1%	38,3	24,0%
<i>Primair proces:</i>				
BOBP	17,5	12,3%	23,2	14,5%
OP	84,5	59,6%	98,2	61,5%
Totalen	141,8	100,0%	159,7	100,0%

Verdeling formatie totalen Stichting ROC Aventus en Aventus Detachering bv voor 2018

Functie categorie	2018		2017	
	aantal fte	% verdeling	aantal fte	% verdeling
AOBP	283,3	31,8%	280,5	31,8%
<i>Primair proces:</i>				
BOBP	108,6	12,2%	111,9	12,7%
OP	497,9	56,0%	489,6	55,5%
Totalen	889,8	100,0%	882,0	100,0%

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie, omgerekend naar volledige mensjaren 890 (2017: 882).

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen welke is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP).

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
4.2.2 Afschrijvingen op gebouwen en terreinen	1.965	2.061	1.912
4.2.2 Afschrijvingen op inventaris en apparatuur	2.214	2.425	2.264
	4.179	4.486	4.176

De afschrijvingslasten van materiële vaste activa liggen in 2018 op hetzelfde als niveau als in 2017.

4.3 Huisvestingslasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
4.3.1 Huur	677	867	747
4.3.2 Verzekeringen	196	214	174
4.3.3 Onderhoud	1.694	1.835	1.155
4.3.4 Energie en water	755	937	750
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.357	1.445	1.337
4.3.6 Heffingen	596	612	550
4.3.7 Dotatie voorziening groot onderhoud	483	483	483
4.3.8 Overige	90	95	91
	5.848	6.488	5.287

De totale huisvestingslasten zijn ten opzichte van 2017 per saldo bijna € 0,6 miljoen gestegen. Voor ruim € 0,5 miljoen wordt dit veroorzaakt door hogere onderhoudskosten die in 2018 zijn gemaakt in de gebouwen.

Daartegenover staat dat de totale huisvestingskosten in 2018 aanzienlijk lager zijn dan de begroting. Als belangrijkste oorzaak hiervan is het niet uitvoeren van begrote verbouwingen voor ruim € 0,3 miljoen, lagere huurkosten door minder externe huur, een daling van de (additionele) schoonmaakkosten en ruim € 0,2 miljoen lagere energiekosten dan begroot.

De overige huisvestingskosten liggen met uitzondering van bovenstaande in lijn met de begroting 2018 en realisatie 2017.

4.4 Overige lasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
4.4.1 Administratie- en beheerskosten	5.076	5.689	4.841
4.4.2 Inventaris en apparatuur	2.024	2.016	2.010
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	5.577	5.290	6.353
4.4.5 Overige	563	534	574
	13.240	13.529	13.778

De overige instellingslasten zijn in 2018 lager dan die van 2017 en de begroting.

Bij de administratie- en beheerskosten zien we in 2018 bij de realisatie ten opzichte van de begroting voor ruim € 0,4 miljoen minder aan kosten voor inzet van externe adviseurs. De daling bij de leer- en hulpmiddelen ten opzichte van 2017 heeft als belangrijkste oorzaak de lagere kosten voor uitbesteed onderwijs door een daling van het aantal studenten in dit betreffende traject.

Specificatie honoraria van de accountant

De volgende honoraria (inclusief btw en in duizenden euro's) van KPMG Accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

(in duizenden euro's)	KPMG Accountants nv 2018	KPMG Accountants nv 2017
Onderzoek van de jaarrekening	90	93
Andere controleopdrachten	9	12
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet controle diensten	0	0
Totalen	99	105

De accountants honoraria in deze tabel zijn opgenomen aan de hand van de in 2018 en 2017 ontvangen facturen.

6 Financiële baten en lasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
6.1 Rentebaten / overige financiële baten	14	30	30
6.2 Rentelasten / overige financiële lasten	1.100	1.165	1.437
	-1.086	-1.135	-1.407

7 Belastingen

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
7 Belastingen	1	0	3
	1	0	3

Overige toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten 2018

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

	Meerderheids-deelneming Aventus Detachering bv
Juridische vorm	bv
Statutaire zetel	Apeldoorn
Code activiteiten	3
Eigen vermogen in EUR	63.104
Resultaat 2018 in EUR	4.597
Verklaring art.2:403	nee
Deelname percentage	100%
Consolidatie	Ja

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de organisatie.

Enkelvoudige balans per 31 december 2018 Stichting ROC Aventus

(na resultaatbestemming, in duizenden euro's)

	2018	2017
1 ACTIVA		
Vaste activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	80.924	81.354
1.1.3 Financiële vaste activa	63	58
	80.987	81.412
1.2 Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	2.850	3.212
1.2.4 Liquide middelen	18.150	18.103
	21.000	21.315
	101.987	102.727

	2018	2017
2 PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	55.614	54.218
2.2 Voorzieningen	5.960	6.618
2.3 Langlopende schulden	21.600	22.800
2.4 Kortlopende schulden	18.813	19.091
	101.987	102.727

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018 Stichting ROC Aventus

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	87.167	85.355	83.010
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	0	0	385
3.3 Wettelijke cursusgelden	1.584	1.341	1.433
3.4 Baten werk in opdracht van derden	1.951	2.502	2.563
3.5 Overige baten	3.647	2.922	3.271
Totaal baten	94.349	92.120	90.662
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	68.631	65.598	68.341
4.2 Afschrijvingen	4.179	4.486	4.176
4.3 Huisvestingslasten	5.848	6.488	5.287
4.4 Overige lasten	13.214	13.509	13.755
Totaal lasten	91.872	90.081	91.559
Saldo baten en lasten	2.477	2.039	-897
6 Financiële baten en lasten	-1.086	-1.135	-1.407
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.391	904	-2.304
7 Belastingen	0	0	0
8 Resultaat deelnemingen	5	0	4
Nettoresultaat	1.396	904	-2.299

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2018 van de stichting. Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018

Er wordt een toelichting gegeven op de posten waar de enkelvoudige balans afwijkt ten opzichte van de geconsolideerde balans.

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Deelneming Aventus Detachering bv	Vorderingen op deelnemingen	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari 2018	58	0	0	58
Mutaties:				
• Verstrekte leningen	0	0	0	0
• Desinvesteringen en afgeloste leningen	0	0	0	0
• Dividendkeringen	0	0	0	0
• Resultaat deelnemingen	5	0	0	5
• Mutatie voorziening deelneming	0	0	0	0
Stand per 31 december 2018	63	0	0	63

De waardering van de deelneming op basis van de nettovermogenswaarde per 31 december 2018 is € 63.104. Het resultaat van deze deelneming is over 2018 € 4.597.

Stichting Aventus te Apeldoorn staat aan het hoofd van de groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal
Geconsolideerde deelnemingen		
Aventus Detachering B.V.	Apeldoorn	100%

De overige vorderingen onder de financiële vaste activa betreft een vordering op het ministerie van OCW, hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

1.5 Vorderingen

(in duizenden euro's)	2018	2017
1.2.2.1 Debiteuren	1.047	1.388
1.2.2.10 Overige vorderingen		
• Te amortiseren resultaten	0	22
• Overige vorderingen	259	320
	259	342
1.2.2.15 Overlopende passiva, uitsplitsing		
• Nog te ontvangen interest	14	25
• Overlopende activa overige	1.654	1.581
	1.668	1.606
1.2.2.16 Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-124	-124
	2.850	3.212

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de debiteuren en is als volgt:

Voor een toelichting op de vorderingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

(in duizenden euro's)	2018	2017
1.2.2.16 Stand per 1 januari	124	122
Onttrekking	-44	-99
Dotatie	44	101
Stand per 31 december	124	124

1.7 Liquide middelen

(in duizenden euro's)	2018	2017
1.2.4.1 Kasmiddelen	6	8
1.2.4.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	18.144	18.095
	18.150	18.103

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Aventus.

2.1 Eigen vermogen

(in duizenden euro's)	Algemene reserve			Bestemmingsreserve			Totaal
	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal	Bestemmings-reserve privaat	Onverdeeld resultaat	Totaal	
Stand per 1 januari 2017	56.864	-1.148	55.717	801	0	801	56.517
Resultaat boekjaar	0	-2.299	-2.299	0	0	0	-2.299
Resultaatbestemming	-1.148	1.148	0	0	0	0	0
Stand per 1 januari 2018	55.717	-2.299	53.417	801	0	801	54.218
Resultaat boekjaar	0	1.396	1.396	0	0	0	1.396
Resultaatbestemming	-2.299	2.299	0	0	0	0	0
Stand per 31 december 2018	53.417	1.396	54.813	801	0	801	55.614

Het private vermogen is opgebouwd uit vermogens van eerder met Aventus of diens rechtsvoorgangers gefuseerde organisaties.

Het positieve geconsolideerde resultaat van het verslagjaar wordt als volgt toegevoegd aan het eigen vermogen:

- Dotatie aan het publieke vermogen € 1.395.820

2.4 Kortlopende schulden

(in duizenden euro's)	2018	2017
2.4.3 Kredietinstellingen	1.200	1.781
2.4.8 Crediteuren	3.354	4.024
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
• Loonbelasting	1.941	1.870
• Omzetbelasting	20	28
• Premies sociale verzekeringen	699	648
	2.660	2.546
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen	685	651
2.4.12 Overige kortlopende schulden	13	25
2.4.19 Overlopende passiva, uitsplitsing		
• Vakantiegeld en verlofdagen	2.420	2.315
• Vooruitontvangen:		
- subsidies OCW/LNV geoomerkt	2.200	2.050
- subsidies OCW/LNV ongeoomerkt	599	277
- wettelijk cursusgelden	571	684
- projectgelden derden	519	489
- (studenten)bijdragen	439	337
• Spaarverlof	244	315
• Nog te betalen rente	174	187
• Overige overlopende passiva	3.735	3.410
	10.901	10.064
	18.813	19.091

Voor een toelichting op de kortlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (2.4).

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten 2018

Aansluiting nettoresultaat

Het nettoresultaat 2018 volgens de enkelvoudige staat van baten en lasten is gelijk aan het geconsolideerde nettoresultaat omdat het nettoresultaat van groepsmaatschappij Aventus Detachering bv is opgenomen als deelneming in het de staat van baten en lasten van Stichting ROC Aventus.

Er wordt een toelichting gegeven op de posten waar de enkelvoudige balans staat van baten en lasten afwijkt ten opzichte van de geconsolideerde staat van baten en lasten.

3.5 Overige baten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
3.5.1 Verhuur	165	159	161
3.5.2 Detachering personeel	819	694	683
3.5.6 Ouderbijdragen	577	589	560
3.5.7 Projecten werk voor derden	523	132	397
3.5.10 Overige	1.563	1.348	1.470
	3.647	2.922	3.271

4.1 Personeelslasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
• Brutolonen en salarissen	40.670	37.925	39.121
• Sociale lasten	5.410	5.434	5.048
• Pensioenpremies	6.125	5.559	5.762
4.1.1 Lonen en salarissen	52.205	48.918	49.931
• Dotaties personele voorzieningen	751	800	785
• Personeel niet in loondienst	12.252	12.528	14.989
• Overige personeelslasten	4.300	3.792	3.808
• Onttrekkingen / vrijval personele voorzieningen	-629	-440	-909
4.1.2 Overige personele lasten	16.674	16.680	18.673
4.1.3 Af: uitkeringen	-248	0	-263
	68.631	65.598	68.341

Voor een toelichting op de personeelslasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten. De brutolonen en salarissen bij Stichting ROC Aventus zijn in 2018 ten opzichte van 2017 meer gestegen vergeleken met de inzet van het aantal fte (4,0% om 3,6%).

Een verdeling van de formatie is opgenomen bij de toelichting van de geconsolideerde staat van baten en lasten.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de Stichting ROC Aventus, omgerekend naar volledige mensjaren 748 (2017: 722).

4.4 Overige lasten

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
4.4.1 Administratie- en beheerskosten	5.054	5.669	4.818
4.4.2 Inventaris en apparatuur	2.025	2.016	2.010
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	5.572	5.290	6.353
4.4.4 Overige	563	534	574
	13.214	13.509	13.755

8 Resultaat deelnemingen

(in duizenden euro's)	2018	Begroting 2018	2017
8. Resultaat Deelnemingen	5	0	4
	5	0	4

Wet Normering en bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

College van bestuur		
(bedragen x EUR 1)	G.A. Alewijnse	E. Marks- de Ruiter
Functiegegevens	voorzitter	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/07	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87.168	145.562
Beloningen betaalbaar op termijn	10.869	18.214
<i>Subtotaal</i>	<i>98.037</i>	<i>163.776</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	99.321	171.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging 2018	98.037	163.776
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigd bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	144.690	133.441
Beloningen betaalbaar op termijn	17.421	17.012
<i>Subtotaal</i>	<i>162.111</i>	<i>150.453</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	165.000	165.000
Totale bezoldiging 2017	162.111	150.453

Gedurende de periode augustus t/m december 2018 nam mevrouw Ellen Marks-de Ruijter de volledige taken van het college van bestuur waar.

Op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) geldt een maximum voor de jaarlijkse bezoldiging van bestuurders in het mbo. Vanaf 1 januari 2018 is dit voor Aventus gebaseerd op een indeling in klasse F (17 complexiteitspunten) en daarmee vastgesteld op een maximale bezoldiging van € 171.000,-.

Toelichting bezoldigingsklasse

Berekening complexiteitspunten:	
Baten	8
Studenten	4
Onderwijssoorten	5
Totaal	17

Toelichting bezoldigingsklasse

(bedragen x EUR 1)		Raad van toezicht				
	H. Dijkstra	P. Teunis	J.J. Koning	J.W. Stoker	F.J. van Schagen	H.E. Nieboer
Funcctiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	17.334	11.169	11.132	11.283	11.223	10.660
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.650	17.100	17.100	17.100	17.100	17.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigd bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017						
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	16.649	10.723	10.660	10.828	10.721	10.660
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.750	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500

Vermelding gegevens van een ieder van wie de bezoldiging de geldende (sector)bezoldigingsnorm te boven gaat.

Er zijn in 2018 geen overschrijdingen geweest van bezoldigingen die vallen onder de Wet Normering en bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De WNT is in overeenstemming met de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nummer 2014-000 104920.

9.2 Vaststelling jaarrekening

Datum vaststelling jaarrekening

Apeldoorn 3 juni 2019

College van Bestuur	
drs. J.M.J.M. van Deursen	voorzitter
E. Marks-de Ruijter MBA	lid

Raad van Toezicht	
H. Dijkstra	voorzitter
W. Boomkamp	lid
J.J. Koning	lid
H.E. Nieboer	lid
F.J. van Schagen	lid
J.W. Stoker	lid
E. Verlangen	lid

9.3 Overige gegevens

9.3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Regionaal OpleidingenCentrum Aventus

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus (hierna 'de stichting') te Apeldoorn (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de gegevens over de rechtspersoon en de colofon.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het College van Bestuur noodzakelijk acht

om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijs-

accountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 3 juni 2019
KPMG Accountants N.V.

A. van Aalsum-Jongen RA

9.3.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet educatie en beroepsonderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

9.4 Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling	Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus
Adres	Laan van de Mensenrechten 500, 7331 VZ Apeldoorn Postbus 387 7300 AJ Apeldoorn
Telefoon	088 - 283 68 87
E-mail	cvb@aventus.nl
Website	www.aventus.nl
Bestuursnummer	41151
Brinnummer	27DV
KVK-nummer	08081144
Rechtsvorm	Stichting
Zetel	Apeldoorn
Verantwoordelijk CvB	drs. J.M.J.M. van Deursen E. Marks-de Ruijter MBA
Contactpersoon	R. Rösler RA directeur dienst Finance & Control
Telefoon	088 - 283 68 87
E-mail	info@aventus.nl
Accountant	KPMG Accountants N.V.

Colofon

Aventus, mei 2019

Bijdrage teksten

Medewerkers Aventus

Redactie

Dominick Woltering, bestuurssecretaris, Aventus
Harold Bosgoed, dienst Finance & Control, Aventus
Robert Rösler, dienst Finance & Control, Aventus
Claudia Nieuwenhuijs, dienst Strategie & Onderwijs, Aventus

Teksten redigeren

Anne-Marie Veldkamp tekst & communicatie, Bathmen

Vormgeving

Factor 12, Deventer

Druk

SMG Groep, Hasselt

**Heeft u vragen over of
opmerkingen over dit jaarverslag?**

Neem dan contact op:

Aventus
college van bestuur
Postbus 387
7300 AJ Apeldoorn
d.woltering@aventus.nl

Dit jaarverslag en een samenvatting ervan staan op www.aventus.nl.

Locaties

Apeldoorn - Laan van de Mensenrechten

Laan van de Mensenrechten 500
7331 VZ Apeldoorn

Apeldoorn - Musschenbroekstraat

Musschenbroekstraat 20
7316 JD Apeldoorn

Apeldoorn - Bouwmensen

Sleutelbloemstraat 69b
7322 AJ Apeldoorn

Deventer - Middelweg

Middelweg 150
7413 PZ Deventer

Deventer - Snipperlingsdijk

Snipperlingsdijk 1
7417 BH Deventer

Deventer - Technicampus

Schonenvaardersstraat 6
7418 CC Deventer

Deventer - Laboratoriumschool

Handelskade 75
7417 DH Deventer

Zutphen - Stationsplein

Stationsplein 20
7201 ML Zutphen

Zutphen - Schildersvakopleiding

Dreef 8a
7202 AG Zutphen

Boxtel - Helicon

Schouwrooij 2
5281 RE Boxtel

Ede - Aeres Tech (PTC+)

Zandlaan 27
6717 LN Ede